

Vizit de studii. Bruxelles, iunie 2007

În perioada 11-14 iunie 2007, delegația Consiliului Național al Audiovizualului - format din dnii *Ion ONISEI* și *Gelu TRANDAFIR*, membri ai Consiliului, însoții de d-na *Gabriela STOICA*, director Direcția Integrare Europeană, Comunicare și Relații Publice, și de dl. *Petre DINCĂ*, consilier Direcția Juridică și Reglementări - a participat la o serie de patru întâlniri cu înalți reprezentanți ai Comisiei Europene, ai Parlamentului European și ai Agenției Europene pentru Cultură Educație și Audiovizual (EACEA).

Aceste întâlniri s-au înscris în cadrul unei vizite de studii organizate prin proiectul Phare "*Consolidarea și dezvoltarea expertizei profesionale în sectorul audiovizual din România*". Discuțiile purtate s-au axat pe apropiata modificare a legislației comunitare în domeniul serviciilor media audiovizuale.

Comisia Europeană, cabinetul comisarului european Reding Întâlnire cu dl. Christophe Forax – șef departament Relații Internaționale

Delegația CNA

- scurtă prezentare a Consiliului Național al Audiovizualului, cadrul legal, competențele, structura pieței audiovizuale naționale;
- situația actuală privind cotele majoritare rezervate operelor europene, participarea producătorilor români, a radiodifuzorilor la programul MEDIA 2007.

Christophe Forax

Începând cu 2003, Comisia a procedat la restructurarea legislației europene în domeniul serviciilor de telecomunicații, prin adoptarea pachetului de directive "*Telecom*". În ceea ce privește modificarea reglementării conținutului audiovizual, directiva în materie - Directiva televiziunii fără frontiere - se află spre finalul procedurii de adoptare, sub o nouă denumire "*Directiva Serviciilor media*".

Noua directivă va asigura reglementarea tuturor serviciilor audiovizuale, de la tradiționalele posturi TV la noile servicii la cerere. *Directiva Serviciilor media* a trecut de etapa medierii Comisie – Parlament, fiind a se îndepărta prea mult de proiectul inițiat de Comisie. Proiectul va fi dezbătut în septembrie în forumul legislativ european, într-o a 2-a lectură, și este de așteptat să intre în vigoare până la sfârșitul acestui an. Statele membre vor avea un termen de transpunere de 2 ani.

Construcția juridică a directivei modernizate se fundamentează pe principiul rii de origine, crucial pentru crearea și dezvoltarea pieței paneuropene a audiovizualului și consolidarea drepturilor telespectatorilor de a alege dintr-o varietate largă de programe europene. Totuși, cu caracter de noutate, textul directivei va include o procedură de colaborare între statele membre: plecând de la dreptul aplicat de Curtea Europeană de Justiție, se poate face apel la această procedură atunci când un serviciu media audiovizual încalcă legislația internă a Țărilor de recepție, serviciul fiind furnizat dintr-un alt stat membru și destinat integral sau în cea mai mare parte spre teritoriul altor state.

- Tot în această toamnă Comisia își propune să procedeze la o revizuire a pachetului de directive *Telecom*, să simplifice obligațiile de raportare ce revin statelor membre, prin reducerea numărului de piețe relevante (în prezent în număr de 18, piața a 18-a fiind destinată serviciilor media audiovizuale), să revadă modul de alocare

a spectrului de frecvențe pe categorii de servicii, să adopte o strategie privind conținutul transmis on-line însoțit de măsuri de protecție a drepturilor de autor în acest mediu de comunicare.

- Referitor la pluralismul media, prin recenta acțiune de consultare publică Comisia nu are în vedere adoptarea unor măsuri de reglementare în această materie, sub forma unei directive sau a unui regulament; astfel de reglementări în exclusiv de competența națională a fiecărui stat membru. Se dorește doar o evaluare a nivelului de concentrare a serviciilor media și a impactului generat de acest fenomen.

- În ceea ce privește extincția serviciilor analogice, Comisia are o poziție flexibilă, termenul prevăzut (anul 2012) pentru trecerea la digital este orientativ. Comisia nu permite subvenții (ajutoare de stat) la nivel de radiodifuzor pentru a facilita migrația spre digital, dar la nivel național pot fi luate măsuri de subvenționare a decodoarelor (set-o-box) la nivel de utilizatori, dacă astfel de măsuri nu afectează concurența dintre platformele tehnice (hertzian terestru, satelit, cablu). Atunci când ajutoarele de stat nu au respectat neutralitatea tehnologică, cu efecte anticoncurențiale, Comisia a intervenit și a suspendat ajutoarele de stat acordate de Germania și Italia.

- Revenind la *Directiva Serviciilor media*, domeniul ei de aplicare va fi extins către serviciile la cerere (*video on demande*), specifice mediului digital, și va conține pe lângă tradiționalele servicii de televiziune comercială și noile servicii ce oferă pachete de programe disponibile la cerere. Extinderea domeniului de aplicare nu va conduce însă la reglementarea oricărui conținut audiovizual disponibil pe Internet, cum ar fi cel disponibil pe *YouTube*, de tip *peer to peer*. Nu vor intra în domeniul de aplicare al directivei nici versiunile on-line ale ziarelor, atâta timp cât acestea nu furnizează titluri la cerere. În ceea ce privește ofertele de conținut audiovizual transmise prin platformele satelitare, în funcție de gradul lor de editare, acestea se vor supune fie *Directivei Serviciilor media*, fie *Directivei privind comerțul electronic*.

- În comunicarea comercială (publicitatea) va beneficia de o simplificare a regulilor de inserare, de un nou regim juridic aplicat plasării de spoturi izolate. Referitor la *product placement*, textul actual este rezultatul unui compromis politic. Cu unele excepții (filme și sport), în principiu plasarea de produse va fi interzisă. Mai mult, plasarea de produse trebuie să îndeplinească o serie de cerințe speciale: nu trebuie periclitată responsabilitatea editorială și independența furnizorului de servicii media, iar modul în care produsul este inclus în program nu trebuie să creeze impresia că produsul este susținut de programul respectiv.

Parlamentul european, 12 iunie 2007

Întâlnire cu parlamentarii europeni dna Ruth Hieronimy și dl Ovidiu Gant

Dna. Ruth Hieronimy este raportorul desemnat de Comisia de specialitate (cultură și educație) pentru adoptarea *Directivei Serviciilor media*. Prezentarea parlamentarului european s-a axat pe explicarea definiției serviciilor media (art. 1 a)). Pe definiția domeniului de aplicare se dezvoltă noua reglementare și aceasta permite diferențierea tipurilor de conținut (serviciu liniar, serviciu neliniar).

Pentru a constitui un serviciu media audiovizual, o comunicare audiovizuală va trebui să satisfacă următoarele criterii:

- să constituie un serviciu așa cum este definit la art. 49 și 50 din tratat;
- să aibă ca obiectiv principal furnizarea de imagini animate, însoțite sau nu de sunet;

- s existe o responsabilitate editorial asumat de un furnizor de con inut media.

Rezult de aici excluderea serviciilor de radio, a comunica iilor private, a versiunilor on-line ale ziarelor etc.

Ca o simplificare edificatoare, în opinia dnei Hieronimy obiectivul urm rit prin adoptarea noii directive îl reprezint reglementarea serviciilor la cerere, al turi de cele tradi ionale, i nu reglementarea con inutului on-line (a Internetului), ca un pas f cut în perspectiva trecerii în urm torii 5-6 ani spre un con inut oferit preponderent sub forma serviciilor la cerere! Referitor la Internet, Comisia preg te te în acest toamn o comunicare privind problemele legate de con inutul on-line.

Dna Hieronimy s-a referit i la o ac iune a Comisiei privind rea ezarea modului de utilizare a spectrului de frecven e - alocarea acestuia între serviciile tradi ionale de televiziune i noile servicii - din aceast confruntare, în opinia sa, fiind defavorizate serviciile de radio r mase nereglementate.

Comisia European

Direc ia General Politici audiovizuale, Educa ie i Cultur

Întâlnire cu Jean-Eric de Cockborne – ef departament

Exigen ele directivei privind cotele majoritare rezervate operelor europene sunt analizate de Comisie cu un anumit grad de flexibilitate, în func ie i de specificul postului de televiziune (program nou intrat pe pia , program de ni etc.).

Cu privire la coreglementare i autoreglementare, interlocutorul a precizat c textul proiectului de directiv face referire la astfel de m suri complementare reglement rii, ca o recomandare adresat statelor membre. În m sura în care legisla ia na ional permite astfel de m suri i dac tradi ia confirm eficien a lor, pot fi utilizate coreglementarea i autoreglementare, ca forme de a delega organismelor profesionale unele prerogative. Oricum un stat nu poate invoca neconformitatea cu cerin ele directivei ca umare a adopt rii unor astfel de m suri. Au fost reamintite ca exemple de mecanisme de coreglementare i autoreglementare func ionale cele adoptate în domeniul publicit ii în Fran a (BVP) i Marea Britanie. De asemenea, dnul Cockborne a mai dat drept exemple de autoreglementare sistemul olandez NICAM de clasificare i marcaj a produc iilor audiovizuale i sistemul PGI, extins la nivel european, privind marcajul jocurilor video.

Dintre preocup rile viitoare ale Comisie, dnul Cockborne a f cut referire la:

- problema noilor servicii media oferite de posturile publice de televiziune (finan area acestor servicii trebuie s fie propor ional i s serveasc acelorai interese generale ale publicului);

- sus inerea cinematografilei europene;
- con inutul distribuit on-line;
- protec ia drepturilor de autor, prevenirea pirateriei i teritorialitatea licen ei de utilizare pentru con inutul distribuit on-line;
- redeven a copiei private (transparent i propor ional).

Pentru a facilita transpunerea Directivei Serviciilor Media, Comisia va organiza în aceast toamn o reuniune a Comitetului de contact.

Agenia executivă pentru cultură, educație și audiovizual **Întâlnire cu Gibert Gascard, director și Constantin Daskalakis, șef departament**

Agencia este o entitate juridică separată, aflată în răspunderea Comisiei. Agenția a fost înființată în 2005 iar în prezent gestionează noul program Media 2007 ce se va derula în următorii apte ani (2007-2013). De la 1 ianuarie 2007 și România este parte la acest program de susținere a producției audiovizuale europene.

Programul MEDIA sprijină în fiecare an 300 de proiecte noi de film european, iar jumătate din filmele europene care rulează în cinematografe apar cu sprijinul Programului MEDIA.

Bugetul Programului MEDIA pentru perioada 2007-2013 este de aproximativ 755 milioane Euro.

Prin programul Media Desk se asigură în statele membre birouri de informare pentru Programul Media 2007-2013 al Uniunii Europene, care pun la dispoziția celor interesați informații privind oportunitățile de finanțare oferite de Programul Media 2007-2013 al Uniunii Europene, actualizează permanent informația privind reglementările juridice europene și naționale relevante pentru sectorul audiovizual și prezintă evenimentele semnificative din domeniu, atât la nivel național, cât și internațional.

Obiectivele programului MEDIA sunt promovarea și sporirea diversității culturale și lingvistice, creșterea distribuției și a circulației creațiilor audiovizuale în interiorul și în afara Uniunii Europene, întărirea competitivității sectorului audiovizual european, promovarea legăturilor dintre profesioniștii din domeniul audiovizual.

Programul acționează în patru direcții: formare, dezvoltare, distribuție, promovare.

Programul MEDIA oferă sprijin pentru acoperirea cheltuielilor de dezvoltare a filmelor europene, a programelor TV și multimedia pentru mai multe categorii:

Ficțiune – durată minimă 50 minute;

Documentar – durată minimă 25 de minute;

Animăție – durată minimă 24 minute;

Concepte multimedia.

Există trei secțiuni de finanțare în cadrul mării „Dezvoltare”, fiecare adresându-se unui tip diferit de companie în funcție de experiență și capacitatea financiară a acesteia.

Secțiunea *Single Project* vizează companii cu capacitate financiară limitată înregistrate de cel puțin 12 luni și care doresc să investească în dezvoltarea unui singur proiect.

Secțiunea *Slate Funding* vizează acordarea de finanțări companiilor de dimensiuni medii cu experiență anterioară la nivel internațional și cu capacitate financiară de a dezvolta mai multe proiecte simultan.

În cazul producțiilor pentru televiziune condiția de finanțare este ca 50% din buget să fie asigurat de producători, să fie implicate cel puțin 3 posturi de televiziune. Se pot califica numai filme, documentare și animație pentru difuzare pe televiziune (sunt excluse sitcomurile).

De curând face parte din rețeaua oficială a media desk-urilor europene și *Media Desk România*, prin care se vor face cunoscute operatorilor români din domeniul media informații la zi privind derularea Programului Media în toate rile Uniunii Europene.

Conferința Europeană de Experiențe în domeniul Mass-Media,
**„Mai mult încredere în conținuturi
– potențialul co-reglementării și al auto-reglementării pentru media digitale”**
(Leipzig, 9-11 mai 2007)

În perioada 9-11 mai 2007 a avut loc la Leipzig (Republica Federală Germană), Conferința Europeană de Experiențe în domeniul Mass-Media, „More trust in content – The potential of co- and self-regulation in digital media” („Mai mult încredere acordată conținuturilor – Potențialul proceselor de co- și auto-reglementare în domeniul mass-media digitale”). CNA a fost reprezentat la acest eveniment de către dl. Răsvan POPESCU, membru CNA.

Scopul conferinței, organizate de către Președinția germană a Consiliului Uniunii Europene în colaborare și cu sprijinul Comisiei Europene, a fost de a determina care sunt mijloacele cele mai eficace de a consolida încrederea publicului în conținuturile media digitale și a garanta pluralismul acestora, potrivit obiectivelor trasate de către Recomandarea Consiliului și Parlamentului European cu privire la protecția minorilor, demnitate umane și dreptul la replică. De asemenea, una din principalele teme ale dezbaterilor a fost și cea a noilor reguli privitoare la mecanismele de co- și auto-reglementare, prevăzute în proiectul de directivă „Televiziune Fără Frontiere”, ce impune obligații ferme statelor membre ale Uniunii Europene de a promova activ astfel de mecanisme și proceduri, în dreptul intern. Astfel, se speră că în momentul implementării noii directive aceste forme de reglementare să fie folosite pe scară largă, considerându-se că rolul acestora va fi din ce în ce mai important.

Tema „încrederii în conținuturile digitale” a fost aleasă de către Președinția germană în virtutea unei preocupări din ce în ce mai stringente în acest sens la nivel european, ce explică existența programului „Safer Internet Plus” inițiativă europeană cu privire la educația prin intermediul mass-media, ce va face cel mai probabil până la sfârșitul anului curent obiectul unei Recomandări.

Punctul de plecare al dezbaterilor a fost constatarea unanimă a schimbărilor radicale petrecute în sectorul audiovizual în cursul ultimului deceniu: ponderea în creștere constantă a conținuturilor difuzate parțial sau exclusiv online față de mass-media „clasică”, noul rol jucat de utilizatori în producerea de noi tipuri de conținut de tip „weblog”, funcția de filtru a motoarelor de căutare și a ghidurilor de programe pe suport electronic, precum și transformarea difuzorilor de conținuturi audiovizuale în companii care asumă activități de producție de astfel de conținuturi (exemplu AOL Time Warner).

Dezbaterile au fost organizate în cadrul a câte patru ateliere de experiențe, cu următoarele teme:

- Modalitățile de sprijinire a creației de conținuturi adaptate minorilor

- Modalit ile de încurajare a producerii i difuz rii de informa ii credibile în mediul digital.
- Modele i instrumente de auto-reglementare de succes
- Încrederea în cooperarea dintre stat i societate: care este poten ialul co-reglement rii în cazul con inutului digital

Domnul **R svan Popescu, membru C.N.A.**, a participat la **Grupul de lucru nr. 4 “Încrederea în cooperarea dintre stat i societate: care este poten ialul co-reglement rii în cazul con inutului digital”**, prezentând pe larg utilizarea co-reglement rii în procesul de reglementare din România, mai precis faptul c C.N.A. din România este de mai mul i ani preocupat de cooperarea cu radiodifuzorii cât i cu organismele profesionale din domeniu, roadele acestor preocup ri concretizându-se în încheierea i înnoirea a dou protocoale de cooperare, cu **Asocia ia Român de Comunica ii Audiovizuale (ARCA)** i cu **Uniunea Consiliului Român pentru Publicitate (Romanian Advertising Council -- RAC)** i negocierea în prezent a unui Proiect de Protocol de colaborare între CNA i **CRP (Clubul Român de pres)** pentru implementarea normelor deontologice în activitatea audiovizual .

Concluziile dezbaterilor din cadrul grupurilor au fost prezentate în cadrul sesiunii plenare de închidere i constituie recomand rile panelului de exper i adresate Pre ediniei germane a Consiliului Uniunii Europene. Ele cuprind, pe lâng o punere în perspectiv a contextului actual al pie ei serviciilor audiovizuale, o serie de orient ri generale pe termen mediu i lung în materie, constituind astfel o important contribu ie la procesul de elaborare i implementare a politicilor publice. Astfel, schimb rile de reflexe ale utilizatorilor de Internet, în special ale celor tineri, reprezint o provocare pentru mijloacele tradi ionale de informare în mas , radiodifuzori i presa scris , în sensul îndeplinirii misiunii lor sociale de informare, educare, consiliere i divertisment, în contextul apari ieii unui mediu de difuzare digital de sine st t tor.

Trecerea de la televiziunea analogică la cea digitală **situația din Olanda 2007**

Ing.Cristian Ivanciovi

Șef serviciu Inspecție

C.N.A.

În perioada 23-26 ianuarie 2007 a fost organizată de către autoritățile de resort olandeze o întâlnire între reprezentanți ai diverselor instituții din România (Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației, IGCTI, C.N.A., Radiocom) și specialiști în domeniul televiziunii digitale din Olanda. Scopul vizitei și al discuțiilor purtate a fost analiza politicii de trecere de la transmisiunile de radio și televiziune analogice la cele de tip digital, rolul și responsabilitățile instituțiilor implicate, poziția operatorilor publici și privați, procedurile de alocare și asignare a frecvențelor respectiv a licențelor de emisie, aspecte privind acoperirea cu programe a teritoriului, aspecte comerciale și de marketing privind lansarea televiziunii digitale în decembrie 2006 în Olanda, dificultățile apărute datorită renunțării definitive la transmisiunile analogice terestre de televiziune, aspecte referitoare la coordonarea frecvențelor alocate cu statele vecine, impactul schimbărilor asupra publicului, competiția dintre DVB-T, CATV și platformele satelitare, poziția pe piața media a principalului operator olandez KPN și a platformei comerciale DVB-T cu denumirea Digitenne.

O parte dintre prezentări și discuții au avut loc la sediul Ministry of Economic Affairs și au fost susținute de Ton Meuleman, Jaap Wansbeek care au făcut trecut în revistă situația actuală a televiziunii din Olanda și care au fost etapele de trecere din analogic în digital. Penetrarea transmisiei de tip CATV este de ordinul a 97% în Olanda al carei relief este în cvasi-totalitate câmpie, cu o densitate foarte mare de populație ceea ce a permis o dezvoltare intensivă a acestui serviciu. Din punctul de vedere al televiziunii terestre analogice existau trei programe publice NED1, NED2, NED3 și câte un program regional pentru fiecare dintre cele 13 regiuni existente. Ca urmare a discuțiilor care au avut loc în Parlamentul Olandei s-a hotărât introducerea unui pachet (multiplex) digital gratuit cu cele 4 programe menționate anterior, licența aparținând KPN. Modulația digitală utilizată este de tip MPEG2. A doua licență a fost acordată unui holding sub denumirea Digitenne având mai multe pachete (multiplexuri) de programe comerciale însumând 22 de programe TV și 19 programe de radio digital. Modul de împachetare a programelor în fiecare multiplex a ținut cont și de genul programului : programele axate de exemplu pe știri (deci cu imagini mai mult statice) au fost concentrate în multiplexuri cu număr mai mare de 6 programe chiar dacă aceasta duce la o degradare a calității. Aceste programe comerciale pot fi recepționate doar cu smart card, abonamentul fiind cuprins între 7,95 euro (pentru clienții KPN care mai oferă internet și telefonie mobilă) până la 15 euro. Mai există 2 canale opționale, dedicate fotbalului, cu o taxa suplimentară de 6 euro. Deasemenea în pachetul comercial mai este inclus un canal pentru adulți, fără extra-charge dar protejat prin cod (acest program a fost introdus pentru a contrabalansa oferta televiziunilor CATV). Programele pot fi recepționate cu ajutorul unui set-top-box, prețul acestuia fiind de 39,95 euro (parțial subvenționat de stat de la un preț real de

50 euro) cu condiția abonării cel puțin un an. Există și variante superioare de set-top-box (personal video recorder) dotate cu hard disk de 80 GB sau 160 GB dar prețul depășește 200 euro sau Twin tuners (cu două tunere). Un accent deosebit se pune pe recepția DVB-T in-door, peste 70% din teritoriu aflându-se în această situație, pentru restul teritoriului fiind necesară o antenă exterioară.

Trecerea de la televiziunea analogică la cea digitală a fost minuțios pregătită pe parcursul anului 2006, montându-se tot echipamentul necesar. După ce a fost amânată de două ori (30 octombrie, respectiv 26 noiembrie) în noaptea de 10 spre 11 decembrie 2006, pe parcursul a șase ore toate echipamentele analogice au fost oprite și au fost pornite cele digitale. În Olanda n-a existat deci o perioadă de simulcast, tranziția realizându-se abrupt. Acest fapt a fost posibil datorită faptului că statistic doar 70 000 de cămine (aproximativ 1%) erau dependente exclusiv de recepția terestră directă ca sursă primară (la o populație de 16 milioane locuitori, 6,2 milioane camine fiind legate la CATV și 650 000 la platformele satelitare) și 220 000 de cămine utilizau serviciul ca sursă secundară sau de vacanță. În Olanda 49% dintre cămine au un singur televizor, 37% au două televizoare și 9% au trei sau mai multe televizoare, în medie fiind 2,1 televizoare/cămin. Deși nu este încă un succes financiar cert (actualmente sunt 250 000 abonați), DVB-T se bazează pe o dezvoltare importantă în anii ce vin, presupunând trecerea la o compresie digitală superioară (prin trecerea de la MPEG2 la MPEG4 pe măsură ce această tehnologie se va ieftini) și în acest mod crescând și numărul canalelor ce pot fi transmise în aceeași bandă de frecvență. Se pune tot mai mult accentul pe recepția mobilă (în tren, mașină, la bordul ambarcațiunilor, etc) fapt ce diferențiază acest serviciu față de concurența cablului sau al platformelor satelitare (la satelit sistemul costă

aproximativ 200 euro, iar abonamentul mediu este de 14 euro pentru o ofertă de circa 200 programe, printre care și programe adresate altor naționalități – segmentul ethnic-market). Tot pentru a crea un serviciu de radio și televiziune cât mai atractiv sunt acceptate și abonamente pe durate scurte (de exemplu 3 luni, pentru cei ce posedă case de vacanță). Există posibilitatea verificării pe internet a nivelului de câmp (ERP) asigurat pentru ca potențialul abonat să știe dacă poate recepționa DVB-T cu antenă interioară sau exterioară. Se introduce codul poștal (care localizează abonatul) și automat programul afișază situația reală a recepției pentru locația respectivă.

Campania de informare a publicului asupra trecerii de la televiziunea analogică la cea digitală a început cu aproximativ 2-3 luni înainte de momentul switch-over și a costat peste 300 000 euro. Din statisticile efectuate s-a tras concluzia că principalele motivații pentru abonarea la DVB-T sunt prețul – 35%, calitatea serviciului – 25%, nemulțumirea față de CATV- platforme satelitare – 15%.

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI

Autoritate publică autonomă

București, ROMÂNIA

Bd. Libertății nr.14, sector 5, cod 050706

Tel: (004)021-305.53.50 tel./fax: (004)021-305.53.56 Fax: (004)021-305.53.54

www.cna.ro

e-mail : cna@cna.ro

A 25 a Reuniune EPRA, Praga, 16 – 19 mai 2007

Între 16-19 mai a.c. a avut loc la Praga a 25-a Reuniune a Platformei Europene a Audiovizualului. România a fost reprezentată de d-na Gabriela Stoica, director Direcția Integrare Europeană, Comunicare și Relații Publice, și de dl. Șerban Pretor, director al Direcției de Reglementări.

Tema sesiunii plenare a fost Independența Autorităților de Reglementare; au conferențiat dl. Joan Botella, președintele EPRA și Dr. Karol Jakubowicz, expert în cadrul Consiliului European.

În alocuțiunea sa, dl. Botella s-a referit la textul **Recomandării** Consiliului European din 2000 privind libertatea mijloacelor de informare în masă, dezvoltând apoi ideea independenței autorităților de reglementare față de factorul politic. Aceasta trebuie susținută atât de legea europeană (**Directiva**) cât și de legea internă. Echilibrul între drepturi și interese, respectarea legislației referitoare la conflictele de interese, competența profesională și morală a membrilor autorităților de reglementare, convergența, autoreglementarea și asumarea experienței europene pot garanta independența acestor instituții față de factorul politic.

La rândul său, dr. Karol Jakubovicz a pornit de la observația că « autoritățile de reglementare devin mini parlamente » în condițiile în care « politica pârânde în audiovizual ». Domnia sa a pledat pentru un efort comun de protejare a independenței, astfel încât membrii acestor importante instituții de reglementare « să nu primească ordine decât de la lege ».

Referindu-se la exemplul Poloniei, dl. Jakubowicz a pus accentul pe importanța alegerii oamenilor și pe măsurile din legislația internă care să sprijine independența acestora pe durata mandatului, precum rezervarea postului, drepturile și obligațiile post-mandat.

La nivelul grupurilor de lucru, au fost dezbătute următoarele teme:

- Separarea între conținutul editorial și publicitate
- Concentrarea și pluralismul media
- Evaluarea performanțelor radiodifuzorilor publici.

În cadrul aceleiași Reuniuni a fost aleasă noua conducere EPRA: Dunja Mijatovic, Jurgen Brautmeier, Andris Melakauls, Sebastiano Sortino, Tim Suter.

Secretariatul va fi asigurat în continuare de Emmanuelle Machet.

Prezenta C.N.A. la reuniuni interne si internationale. Calendar 2006

Nr. crt.	Data si locatia	Reuniunea	Participanti C.N.A.
1	12 – 14 ianuarie, Chisinau	Conferinta dedicata împlinirii a 10 ani de la înfiintarea CCA, Moldova	Razvan Popescu Attila Gasparik
2	23 – 25 ianuarie, Bruxelles	Grupul de lucru al autoritatilor de reglementare din domeniul audiovizualului	Mihaela Proca
3	19 – 22 februarie, Dallas (SUA)	Conventia Nationala Religious Broadcasting (NRB)	Cristina Trepcea Razvan Popescu
4	9 – 12 aprilie, Strasbourg	A 40-a Reuniune a Comitetului Permanent al Conventiei Europene privind Televiziunea Transfrontiera	Mihaela Botnaru Petre Dinca
5	6 – 9 mai, Viena	A 39-a Conferinta anuala GEAR	Mihaela Botnaru
6	17 – 20 mai, Elsinore	A 23-a Reuniune EPRA	Serban Pretor Razvan Popescu
7	26 – 27 mai, Bucuresti	Primul forum national cu tema: Media si Educatia	Gabriela Stoica Cristina Trepcea Mihaela Botnaru
8	7 - 8 iunie, Bruxelles	Reglementarea peisajului noilor media. Directiva fara frontiere privind serviciile media audiovizuale	Saviana Maftei
9	6 – 17 septembrie, Geneva	Universitatea de vara a cercetatorilor în domeniul stiintelor comunicarii si ale massmedia	Rodica Anghel Vitalii Bolboceanu
10	7 - 10 septembrie, Iasi	Conferinta Internationala Legislatie si context în educatia adultilor	Gabriela Stoica Attila Gasparik Antoaneta Tanasescu
11	28 septembrie – 1 octombrie, Iasi	Al 13-lea Colocviu al Conferintei Europene a Radiourilor Crestine (CERC)	Gabriela Stoica Radu Teodorescu Antoaneta Tanasescu
12	4 – 8 octombrie, Dobrovnik	A 24 -a Reuniune EPRA	Serban Pretor
13	9 – 10 octombrie, Strasbourg	A 41-a Reuniune a Comitetului Permanent al Conventiei Europene privind Televiziunea Transfrontiera	Gabriela Stoica Aureliana Ionescu
14	20 – 23 octombrie, Roma	A XX – a editie a Festivalului International de Film si Televiziune „Eurovisioni 2”	Ileana Danalache Radu Teodorescu

Grupul de lucru al Autoritatilor de reglementare din domeniul audiovizualului

Bruxelles, 24 ianuarie 2006, Centrul de conferinte Albert Borschette

Din partea Consiliului National al Audiovizualului a participat d-na Mihaela Proca, sef al Serviciului Integrare Europeana.

Conform agendei reuniunii, prima tema propusa în cadrul discutiilor a fost **Incitarea la ura în programele difuzate din afara spatiului UE**. Tema a fost abordata pentru prima oara la reuniunea din 2005, când s-a prezentat situatia mai multor posturi difuzate prin satelit din afara Uniunii Europene, având drept public tinta minoritatile arabe. Secventele incitante la ura au atras atentia Comisiei Europene, care a cerut autoritatilor de reglementare sa ia masuri si sa coopereze pentru solutionarea acestei probleme.

Conform prezentarii redactate de Comisie, a fost monitorizat în continuare postul *Al Manar*, a carui difuzare a fost stopata în Franta, Danemarca si Spania. O alta masura a fost stabilirea listei persoanelor de contact din cadrul autoritatilor de reglementare, astfel încât comunicarea sa devina rapida si operationala.

S-a facut referire si la prevederile noii Directive a Serviciilor Media Audiovizuale, care extinde domeniul de aplicare la toate serviciile audiovizuale comerciale, desi, în conditiile în care satelitul nu pot controla toate serviciile, în special pe cele difuzate prin noile tehnologii digitale, luarea masurilor ramâne o problema de solutionat de la caz la caz.

O alta masura prevazuta de Comisie este înfiintarea unui **Forum pe Internet, cu acces restrictionat**, accesibil prin parola doar autoritatilor de reglementare. Întrucât Comisia nu este abilitata sa înfiinteze un astfel de *Forum*, a carui structura si functionare a fost prezentata de Centrul pentru Comunicatii si Informare (CIRCA), s-a cerut autoritatilor de reglementare sa propuna solutii fie de înfiintare a acestuia, fie de fuzionare cu *Forum-ul* existent pe site-ul EPRA (Platforma Europeana a Autoritatilor de Reglementare), la propunerea delegatiei Germaniei. În acest scop vor fi transmise chestionare catre persoanele de contact, iar solutia care va întruni peste 20 de raspunsuri pozitive va fi considerata acceptata de catre majoritate si aplicata în cel mai scurt timp posibil. Urmatoarea întâlnire pe tema *Forum-ului* Internet cu acces restrictionat va fi la nivel de presedinti si directori ai autoritatilor de reglementare.

Tot referitor la incitarea la ura, a fost prezentata activitatea Agentiei Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale (EUMAC), agentie care a fost înfiintata la Viena, în 1997, având drept obiectiv realizarea unei retele de colectare a informatiilor (RAXEN) pentru statele membre, referitoare la rasism, xenofobie si anti-semitism. S-au prezentat rezultatele agentiei, precum si proiectele de cercetare pentru anul 2006.

A doua tema a reuniunii a fost **Propunerea de amendare a Directivei Televiziunea Fara Frontiere: Directiva Serviciilor Media Audiovizuale**. În documentul redactat de catre Comisie au fost prezentate urmatoarele aspecte:

- domeniul de aplicare se extinde si asupra serviciilor non-lineare;
- modernizarea reglementarilor privind publicitatea; flexibilitatea mai mare a regulilor privind publicitatea;
- importanta definitiilor referitoare la publicitate, din care decurg urmatoarele: nu acopera site-uri ale presei scrise, chiar daca acestea folosesc imagini în miscare; exclude din definitie serviciile pe unde hertiene; se adreseaza publicului larg; are drept scop promovarea imaginilor si a bunurilor comerciale;
- obligatiile autoritatilor de reglementare (identificarea furnizorilor de servicii, masurile despre protectia minorilor si a demnitatii umane; promovarea operelor europene; regulile calitative privind publicitatea si modificarea celor cantitative)
- obligatiile radiodifuzorilor TV: apare, ca noutate, introducerea regulii pentru scurte extrase;

- regulile privind publicitatea: se elimina intervalul de 20 min. dintre insertiile publicitare scurte, fiindca echipamentele standard ale consumatorilor permit saltul peste publicitate
- plasarea produselor (=includerea unui produs, a unui serviciu sau unei marci în cadrul programelor, de obicei contra cost), care s-a dezvoltat extrem de mult în ultimii ani, îndeosebi în cadrul operelor cinematografice si a celor produse pentru televiziune; desi s-a dezvoltat mult, statutul plasarii produselor este înca incert la nivelul legislatiei comunitare; permisiunea plasarii produselor a fost introdusa doar prin Comunicarea Interpretativa a Comisiei; abia noua Directiva a Serviciilor Media Audiovizuale va reglementa acest aspect;

Discutii: (enumeram câteva dintre întrebările puse de reprezentantii delegatiilor nationale; raspunsurile apartin Comisiei, în majoritate dlui Jean-Eric de Cockborne)

- Belgia: regula privind publicitatea mascata se aplica si publicitatii politice? (**R:** da, pentru serviciile economice; nu, pentru campaniile electorale)
- Irlanda: despre renuntarea la acoperirea prin noua Directiva si a serviciilor pe cale hertiana (radio); **R:** s-a renuntat fiindca au o acoperire mai mica din punct de vedere transnational decât serviciile TV; au existat pozitii diferite în focus-grupuri, iar unele prevederi trimiteau de fapt spre Directiva Servicii;
- Explicatii ale Comisiei: motivul pentru care a fost eliminata limita de 12 minute la publicitate; motivul pentru care s-a modificat frecventa insertiilor publicitare; studiul Carat-Koan despre impactul masurilor de control asupra publicitatii la TV va constitui baza unui forum de discutii
- Franta: sustine extinderea domeniului noii Directive; solicita clarificari referitoare la limita dintre sponsorizare si plasarea produselor, definitii mai precise; solicita clarificari privind tendinta de concentrare a posturilor TV; **R:** scopul reglementarilor noii Directive este de a asigura o mai buna protectie a consumatorului privind insertiile publicitare, de sponsorizare si plasare a produselor; este adevarat, regulile vor oferi o libertate mai mare posturilor de nisa în privinta publicitatii
- Belgia: solicita clarificari despre suprimarea limitei diurne la publicitate, despre spoturi si pauze publicitare; se pare ca exista o inconsecventa în textul noii Directive între precizarile din preambul si articolele propriu-zise; **R:** s-a eliminat rigiditatea limitarilor orare, data fiind optiunea spectatorului de a sari peste publicitate si teleshopping
- Danemarca: cum functioneaza principiul tarii de origine în cazul operatorilor stabiliti într-un stat, având transmisiile orientate doar catre alte state membre; aceasta este preponderent este problema statelor membre mici; **când va intra în vigoare noua Directiva? R: daca va exista consens, spre sfârșitul lui 2007 va fi adoptata, iar implementarea va începe în 2008; dar daca se va intra în proceduri parlamentare de conciliere a pozitiiilor divergente ale delegatiilor nationale, se poate ajunge în 2010 cu implementarea;** pâna la intrarea în vigoare a noii Directive, se aplica actuala Directiva, dar autoritatile nationale de reglementare pot suplini lacunele legislative, daca este cazul, prin masuri nationale de reglementare
- Alte întrebări, Lituania, Italia, Belgia, Irlanda, despre jurisprudenta europeana.

A treia tema a reuniunii a fost **Pluralismul media**. S-a prezentat un document redactat de catre Comisie, referitor la programul *Media 2007*, al carui buget a fost recent adoptat. Dupa aderare, si România va beneficia de acest program.

Discutii:

- Danemarca: despre noile instrumente de masurare a pluralismului, despre concentrarea media din audiovizual; **R:** pluralismul media e o tema esentiala europeana, dar înca nu exista reglementari adecvate, pe masura importantei temei; nu exista legislatie europeana anti-concentrare; în prezent, la nivel european, exista instrumente diferite pentru domenii diferite;

- Germania: tema trebuie discutata într-un grup de lucru, iar la sfârșitul acestui an va fi necesar un studiu pentru identificarea instrumentelor de masurare a pluralismului; este nevoie de indicatori pentru masurarea pluralismului
- altele: discutii despre cazuri nationale

Concluzii : necesitatea înființării unui nou Forum pe Internet, restrictionat, pentru Autoritățile de Reglementare din domeniul audiovizual

A 40-a Reuniune a Comitetului Permanent al Convenției Europene privind Televiziunea Transfrontiera, Strasbourg, 10 – 11 aprilie 2006
(sinteza dezbaterilor)

Din partea Consiliului National al Audiovizualului au participat Mihaela Botnaru, director al Direcției Monitorizare și Petre Dinca, consilier în cadrul Serviciului Integrare europeana.

Documentele și ideile supuse discuției au fost următoarele:

Informare privind Declarația și Planul de acțiuni adoptate de statele membre ale Consiliului European, mai 2005 - Varșovia:

În Declarația adoptată la summitul de la Varșovia se reafirma misiunea Consiliului European de promovare și protejare a drepturilor omului, a democrației și a statului de drept. La aceeași reuniune a fost aprobată foaia de parcurs în vederea punerii în aplicare a Planului de acțiuni adoptat. De asemenea au fost stabilite o serie de obiective cu incidență în domeniul audiovizual, domeniu coordonat de CDMC (Comitetul director pentru media și noile mijloace de comunicare):

- garantarea și promovarea libertății de expresie și de informare, precum și libertatea presei;
- combaterea criminalității informatice și consolidarea drepturilor omului în societatea informațională;
- dezvoltarea dialogului intercultural și inter-religios, în scopul reconcilierii și consolidării coeziunii sociale.

Modernizarea textului Convenției europene “Televiziunea Transfrontiera”:

Comitetul director a decis ca viitoarea Convenție europeană privind televiziunea transfrontiera să se alinieze Directivei privind serviciile media audiovizuale, lăsând deschisă posibilitatea includerii în textul Convenției și a unor dispoziții din sfera drepturilor omului, cum ar fi pluralismul media și independența serviciilor publice.

Reexaminarea dispozițiilor Convenției (teme abordate și sinteza propunerilor):

I. Dreptul la informare și obiective culturale: acces la evenimente majore, scurte extrase, obiective culturale, pluralismul media, dreptul la replica.

Dreptul la replica

- Comitetul a acceptat drept principiu extinderea reglementării dreptului la replica și pentru noile servicii media audiovizuale difuzate pe Internet.
- Comitetul nu a acceptat includerea unor detalii de reglementare privind regimul juridic aplicabil dreptului la replica (reguli privind forma de prezentare, termenul de exercitare a acestui drept, condiții de refuz a solicitării acestui drept); reglementarea trebuie să rămână flexibilă; statele membre pot introduce în dreptul intern detalii de reglementare conform celor enunțate în Recomandare CE nr. 16/2004.

Dreptul la informare

a) scurte extrase si evenimente de importanta majora

- Comitetul permanent nu considera oportuna extinderea reglementarilor actuale la noile servicii media. De altfel, datorita dificultatii negocierilor, în special cu detinatorii drepturilor (asociatiile si federatiile sportive), pâna în prezent doar 7 state membre ale UE au adoptat lista nationala a evenimentelor de importanta majora.

b) obiective culturale (opere europene)

- O prima propunere: modificare definitiei operelor europene, în sensul includerii în cotele europene exclusiv a operelor audiovizuale de stoc (filme), implicit excluderea productiilor de flux; difuzarea operelor europene în prime time; extinderea reglementarii si pentru noile servicii media, inclusiv pentru serviciile de tip video on demande (servicii la cerere).

- Problema extinderii reglementarii cotelor rezervate operelor europene si pentru noile servicii media ramâne însa controversata.

II. Protectia minorilor si respectarea demnitatii umane:

- Aplicarea reglementarilor din aceasta materie atât pentru serviciile lineare (serviciile traditionale), cât si pentru cele neliniare (noile servicii media);

- Complementaritatea procedeeelor tehnice de acces conditionat cu masuri de restrictionare orara;

- Utilizarea de pictograme care sa diferentieze continutul prejudiciabil sau a pictogramelor ce diferentiaza grupa de vârsta a minorilor;

- Masuri ce vizeaza cooperarea între organisme de reglementare, în scopul stabilirii unei practici unitare;

- Masuri de coreglementare, cu rol de preventie.

III. Domeniul de aplicare a Conventiei, competenta, libertatea de receptiei si de retransmisie, angajamentele partilor la Conventie, publicitatea care se adreseaza unei singure parti, pretinse încalcari ale Conventiei:

- Domeniul de aplicare se va extinde catre noile servicii media audiovizuale, incluzând deci servicii liniare si servicii neliniare. Linia de demarcatie dintre liniar si neliniar este definita astfel: când utilizatorul/telespectatorul hotaraste ce program vrea sa urmareasca precum si momentul de timp când va avea loc acest lucru, suntem în prezenta unui serviciu neliniar. Spre deosebire de serviciul liniar, daca telespectatorii depind de programul stabilit de furnizor/difuzor iar singura posibilitate de alegere este de a deschide sau închide accesul ori de a schimba programul, este vorba de un serviciu liniar traditional de difuzare.

- Se propune includerea în textul Conventiei a urmatoarele definitii: serviciu media audiovizual, serviciu neliniar, furnizor de servicii media, serviciu media, comunicatie comerciala audiovizuala, plasare de produse;

- În scopul adaptarii la noile servicii media, se modifica urmatoarele definitii: retransmise, teleshopping, sponsorizare, publicitate mascata;

- Se completeaza si se modifica textul art. 5 "angajamentele partilor la Conventie" (criteriile de jurisdicție);

- Ca o noutate absoluta, în cazul serviciilor media care sunt adresate exclusiv sau în parte teritoriului altui stat se propune instituirea unui mecanism de notificare între autoritatile competente.

Cerere de interpretare solicitata de Bosnia-Hertegovina

Bosnia-Hertegovina, confruntata cu retransmisia prin retelele de cablu a programelor croate, fara a se obtine un acord de retransmisie din partea titularilor drepturilor de autor si ai drepturilor conexe, a solicitat o interpretare a dispozitiilor art. 4 al Conventiei. Articolul în cauza instituie principiul libertatii de receptie si de retransmisie. În

acest scop a fost elaborat si supus discutiei proiectul documentului de interpretare al art. 4. Conform acestui document de interpretare, libertatea de receptie si de retransmisie nu constituie un drept absolut, aceasta se subsumeaza principiului mai general al libertatii de expresie, libertatii de opinie si libertatii de a comunica informatii si idei. Principiul libertatii de expresie este consacrat în art. 10 al Conventiei europene pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale (CEDO); dar, conform art. 10 al CEDO, "*exercitarea acestor libertati ce comporta îndatoriri si responsabilitati poate fi supusa unor formalitati, conditii, restrângeri sau sanctiuni prevazute de lege, care constituie masuri necesare, într-o societate democratica,, protectia reputatiei sau a drepturilor altora (.....).*"

În consecinta, exercitarea libertatii de retransmisie poate face obiectul unor restrictii în scopul protectiei drepturilor altei persoane prevazute de lege, ce constituie masuri necesare într-o societate democratica, în special pentru ceea ce înseamna dreptul de autor si drepturile conexe ale organismelor de radiodifuziune. Ca urmare, libertatea de retransmisie, garantata de art. 4 al Conventiei europene privind televiziunea transfrontaliera, nu anuleaza obligatia distribuitorilor de televiziune prin cablu ce retransmit semnale provenind din statele vecine (parti la Conventie) de a se conforma legislatiei în materie de drepturi de autor si drepturi conexe.

Conferinta anuala a Uniunii Europene de Televiziune Viena, 6 - 9 mai 2006

Mihaela Botnaru

În perioada 6 – 9 mai s-a desfasurat, la Viena, a 39-a Conferinta anuala a Uniunii Europene de Televiziune, consacrata în principal, tendintelor pietei în 2005 si activitatii de cercetare în domeniul audiovizualului. La lucrarile conferintei au participat reprezentanti din Austria, Belgia, Cehia, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franta, Germania, Irlanda, Italia, Olanda, Norvegia, Polonia, Rusia, Spania, Suedia, Elvetia, Marea Britanie. România a fost reprezentata de doamna Monica Botnaru, director al Directiei Monitorizare din cadrul C.N.A.

Temele majore prezentate si dezbatute au fost de ordin general: evenimente legislative/reglementari, financiare sau tehnologice cu impact semnificativ în media convergente – TV, Radio, Satelit, Cablu, Telecomunicatii, IT, etc., aparitii de noi actori pe piata audiovizuala europeana (noi aliante, societati joint-venture, parteneriate).

De mare interes au fost însa si subiecte specifice zonei cercetarii, ca de pilda: evolutia audientei radio în Franta, piata radio în Rusia, masurarea audientei radio în Cehia, preferinte si performante muzicale la televiziunea belgiana, schimbari în perceptia consumatorului tv., sondaj privind bugetul de timp al telespectatorilor din Irlanda, masurarea audientei tv în Germania în perioada 2007 - 2011.

În ceea ce ne priveste, am prezentat noutatile din audiovizualul românesc, insistând asupra armonizarii reglementarilor din domeniu la cele ale Uniunii Europene, prevazute/impuse de acquis-ul comunitar, precum si asupra programului de cercetari, coordonat de C.N.A. privind publicul de TV si cel de radio.

Cea de-a XXIII –a Reuniune EPRA, Elsinore (Danemarca) 18-19 mai 2006

Din partea Consiliului National al Audiovizualului a participat la cea de-a XXIII –a Reuniune EPRA organizata la Elsinore, domnul Gasparik Attilia, Vice-pre[edinte [i domnul Serban Pretor, membru al Consiliului.

Presedintele EPRA, Joan Botella, a deschis lucrarile celei de-a XXIII-a Reuniuni a EPRA, gazduita de Consiliul pentru Radio si Televiziune din Danemarca.

Directorul secretariatului pentru mass media din Danemarca, Erik Nordal Svendsen a adresat cuvântul de bun venit tuturor participantilor.

Sesiunea plenară din prima zi a reuniunii s-a axat asupra studiilor de caz și a monitorizării publicității politice la televiziune. Au fost prezentate patru exemple interesante, fiecare ilustrând o altă viziune asupra aceleiași teme.

În Marea Britanie și în Norvegia autoritățile de reglementare din audiovizual s-au confruntat cu problema reglementării spoturilor de publicitate politică eminate la nivelul societății și al grupurilor de interese: detalii la: http://www.ofcom.org.uk/tv/obb/prog_cb/pcb52/issue43a.pdf#xml=http://search.atomz.com/search/pdfhelper.tk?sp-o=3,10000,0).

Deși atât autoritatea de reglementare din Norvegia cât și Ofcom-ul din Marea Britanie au adoptat o abordare similară a acestei teme, concluziile la care au ajuns au fost diferite. În ambele țări interdicția publicității politice se aplică permanent tuturor grupurilor și partilor ce promovează interese politice. Totuși, în Norvegia interdicția este interpretată în lumina articolului 10 din Convenția Europeană asupra Drepturilor Omului și a deciziilor Curții Europene pentru Drepturile Omului, iar în Marea Britanie, Tim Suter a arătat că nu trebuie lăsat în seama Ofcom-ului să discrimineze între practicile bune și cele rele din politică, rolul autorității de reglementare fiind acela de a defini politica. Letonia a prezentat exemple concrete ridicate de publicitatea politică plătită și de provocările cu care se confruntă autoritatea de reglementare în asigurarea monitorizării efective a pragurilor maxime de cheltuieli și a publicității mascate. Exemplele din Italia, prezentate de Sebastiano Sortino, Comisar al AGCOM din Italia, s-au axat pe recente încălcări ale dispozițiilor privind alocarea timpului de antenă gratuit în timpul programelor cu conținut politic și al celor de tip informativ.

Temele de discuție ale celor **trei grupuri de lucru** au fost:

1. Proiectul de directivă pentru servicii mass media audiovizuale – cu accent pe regulile privind publicitatea

Două leitmotive au fost cele în jurul cărora s-a desfășurat discuția: sponsorizarea și plasarea de produse. Reprezentanții Irlandei și Maltei s-au axat în prezentările lor asupra diferențelor dintre publicitate și sponsorizare. Plasarea de produse a ocazionat cele mai aprinse dezbateri. Exemple au fost oferite de reprezentanții autorităților de reglementare din Croația și din Israel, unde recent plasarea de produse a fost recent autorizată, cu respectarea unor condiții.

2. Respectarea obligațiilor din licența de emisie

O nouă abordare a acestei probleme a fost oferită de prezentarea sistemului de management al calității, dezvoltat de CertiMedia.org. Acest sistem, bazat pe normele ISO își propune revizuirea și îmbunătățirea proceselor ce susțin îndeplinirea misiunii și obiectivelor companiilor de media. Sistemul - unul strict voluntar – derivă dintr-o serie de presupuneri, de exemplu încrederea în competiția reală, împartășirea aceluiași set de valori, cum ar fi independența editorială. Autoritatea de reglementare a Comunității Valone din Belgia utilizează acest sistem pentru evaluarea redacțiilor de știri.

Pe parcursul discuțiilor s-a abordat și problema evaluării performanțelor serviciilor publice de radio și televiziune, o problemă de actualitate în multe țări. S-a subliniat faptul că este dificil să se realizeze un echilibru între calitatea serviciilor oferite publicului și păstrarea unui anumit grad de independență a serviciilor publice, într-un peisaj audiovizual caracterizat de concurența și convergența.

3. Reforma [și convergența] Autorităților de Reglementare

Participanții la acest grup de lucru au propus ca forma de desfășurare să fie o masă rotundă, o discuție liberă pe tema problemelor cu care se confruntă autoritățile de reglementare din perspectiva convergenței. S-a abordat tema înființării și a structurării autorităților de reglementare convergente, ținând cont de diferențele culturale, de competențele cheie și de obiectivele unor astfel de instituții. Tabloul general este unul lipsit de uniformitate: unele autorități de reglementare convergente au fost create din instituții existente, cum ar fi OFCOM –

ul, care a reunit cinci autoritati de reglementare, în vreme ce AGCOM –ul din Italia s-a construit în jurul board-ului de conducere, în lipsa unor reglementari exprese. Reprezentanta autoritatii de reglementare din domeniul audiovizual din Polonia, Izabella Chruslinska a descris modul de pregatire al unificarii autoritatii de reglementare cu institutia de telecomunicatii din Polonia, mentionând diferentele culturale, ceea ce ar face imposibila aplicarea procedurii din Marea Britanie în Polonia. Necesitatea modificarii Constitutiei în Polonia, în care autoritatea de reglementare este cuprinsa, semnifica procesele politice pe care convergenta trebuie sa le aiba în vedere.

**MINISTERUL EDUCATIEI
SI CERCETARII**

UNICEF

**CONSILIUL
NATIONAL AL
AUDIOVIZUALULUI**

UNIVERSITATEA DIN BUCURESTI
Facultatea de Sociologie si Asistenta Sociala
Centrul de Studii Media si Noi Tehnologii de Comunicare

26-27 mai 2006

Aula Magna - Rectoratul Universitatii Bucuresti

PRIMUL FORUM NATIONAL
cu tema:
MEDIA, VIOLENTA SI EDUCATIA

Ziua întâi: 26 mai 2006

9.00 – 10.30 Deschiderea în plen. Alocutiuni:

- *Prof. dr. Mihail HÂRDAU, Ministrul Educatiei si Cercetarii*
- *Ralu FILIP, presedintele CNA*
- *Prof. dr. Ioan PÂNZARU, Rectorul Universitatii din Bucuresti*
- *Cristian Tudor POPESCU, presedintele Clubului Român de Presa*
- *Pierre POUPARD, reprezentantul UNICEF România*

Cuvânt introductiv si moderator: *Prof. Cecilia Paloma PETRESCU, Secretar de Stat MEdC*

Prezentari :

- **Prezentare:** *Legea pentru prevenirea si combaterea violentei în familie, deputat Mona MUSCA*
- **Raportul :** *„Cercetare privind analiza comportamentului de consum de programe audio-vizuale al elevilor (7-10 ani, 11-14 ani, 15-18 ani)” (realizat de CURS si SMNTC la comanda CNA), prezentare Prof. Dorel ABRAHAM, presedinte CURS*
- **Raportul :** *„Evaluarea reprezentarii violentei în programele televizuale”, comandat de CNA si realizat de Centrul de Studii Media si Noi Tehnologii de comunicare (CSMNTC), prezentare Prof. Ioan DRAGAN, director SMNTC*
- **Raportul :** *Violenta în scoala, (realizat de ISE-UNICEF), prezentare Mihaela JIGAU, cercetator stiintific la Institutul de Stiinte ale Educatiei*

10.30 – 11.00 Pauza de cafea

11.00 – 14.00 Atelierul 1: *Violenta mediatica: între obiect de studiu si problema publica.*

➤ **Moderatori :**

- *Mircea VASILESCU*, redactor sef *Dilema Veche*
- *Prof. dr. Mihai COMAN*, decan al Facultatii de Jurnalism si Stiintele Comunicarii

➤ **Interventii :**

1. *Prof. univ. dr. Manuela Cernat*, Seful Catedrei de Comunicare audiovizuala din UNATC – Profilaxia violentei – spectatorul, victima inocenta a industriei audiovizuale
2. *Gabriela STOICA*, Membru CNA - Agresarea limbii române în audiovizual
3. *Bogdan LUCACIU*, psiholog – subiect rezervat
4. *Cristina TREPCEA*, Membru CNA – Modelul tânarul de succes promovat de industria de entertainment
5. *Nadia si Felix TATARU* – Experimentul Itsy Bitsy: Primul radio pentru copii din Europa.
6. *Mihaela Botnaru*, director CNA – Desenele animate - violenta si audienta
7. *Anca VELICU*, cercetator la Institutul de Sociologie, CSMNTC - Disonante în perceperea violentei televizuale la copii si adolescenti
8. *Prof. dr. George Pruteanu* – Mass-media si violenta
9. *Dr. Ileana TODORAN*, CSMNTC – (Ne)Respectarea signalecticii de avertizare de catre copii.
10. *Florian PITIS*, Director Radio3net - subiect rezervat

➤ **Discutii interactive:**

- *Vocea presei*
- *Vocea parintilor*
- *Vocea profesorilor*
- *Vocea elevilor*

14.00 – 15.30 Pauza de prânz: Restaurantul - Cantina al Universitatii din Bucuresti

15.30 – 19,30 Atelierul 2: *Violenta în mediul scolar si mediul domestic: cum trateaza media actele de violenta din scoli si din familie*

15.30 – 17.30: Prima parte

➤ **Moderatori :**

- *Prof. Liliana Preoteasa*, Director general MEdC
- *Prof. Manuela Cernat* – Sef catedra UNATC
- *Prof. Ilie Badescu*, Sef catedra - Facultatea Sociologie si Asistenta Sociala
- *George Chirita* – director ARCA

➤ **Interventii:**

1. *George CHIRITA*, director executiv ARCA – Codul antiviolenta adoptat de Asociatia Româna de Comunicatii Audiovizuale
2. *Prof. dr. Maria VOINEA*, prodecan al Facultatii de Sociologie si Asistenta Sociala – Opinii si atitudini privind producerea violentei în mediul familial si cel scolar
3. *Dan PURIC*, actor Teatrul National Bucuresti – Educatia prin arta
4. *Dr. Luminita MIHAI*, lector la Facultatea de Sociologie si Asistenta Sociala - Influenta informatiilor din mass-media asupra comportamentelor suicidare ale adolescentilor
5. *Ileana LUCACIU*, editor „Timpul Liber”, supliment al ziarului „România Libera” - Mediatizarea violentei si etica jurnalistica

6. *Conf. dr. Poliana STEFANESCU*, Facultatea de Sociologie si Asistenta Sociala - Expunerea la violenta TV- unul din factorii cauzali ai violentei în rândul copiilor
7. *Geta PAUNESCU*, coordonator programe „ Salvati Copiii” – Metode educationale antiviolența pentru parinti si cadre didactice
8. *Pavel ABRAHAM*, Presedintele Agentiei Nationale Antidrog - Dimensiunile actuale ale consumului de alcool si droguri în criminalitatea cu violenta asupra copilului
9. *Prof. Cristian ALEXANDRESCU*, inspector general ISMB – Programe de ameliorare a fenomenului de violenta în scoli
10. *C.S. II, Dr. Simona Stefanescu*, Institutul de Sociologie, A.R. - Mediatizarea violentei în familie în presa scrisa din România

17.30 – 18.00 Pauza de cafea

18.00-19.30 A doua parte

- **Moderatori :**
 - *Prof. dr. Elena ZAMFIR*, Sef catedra Asistenta Sociala (FSAS)
 - *Prof. Eugen STOICA*, inspector general MEdC-DGIP
- **Discutii interactive:**
 - *Vocea presei*
 - *Vocea parintilor*
 - *Vocea profesorilor*
 - *Vocea elevilor*

19.30 Cina: Restaurantul - cantina al Universitatii

Ziua a doua - 27 mai 2006

09.00 – 12.30 Atelierul 3: Saptamâna presei în scoli; valorizarea disciplinei „Competenta în mass-media”

09.00 – 11.00: Prima parte

- **Moderatori :**
 - *Mircea TOMA*, Agentia de Monitorizare a Presei „Academia Catavencu”
 - *Dr. Daniela Zeca BUZURA*, director TVR Cultural
 - *Conf. dr. Remus PRICOPIE*, decan Facultatea de Comunicare si Relatii Publice „David Ogilvy”, SNSPA
- **Interventii:**
 1. *Prof. Marguerite CROS*, coordonatoarea programului CLEMI, Academia Montpellier, Franta – subiect rezervat
 2. *Prof. Dorina CHIRITESCU*, Colegiul National „Sf. Sava”, si *Angela TESILEANU*, Liceul „Nichita Stanescu” – Scoala si mass - media. O perspectiva integrativa - cursul optional „Competenta în mass-media”
 3. *Prof. Eugen STOICA*, inspector general MEdC-DGIP - prezentarea *Proiectului Strategiei pentru reducerea violentei*
 4. *Dr. Cristian ANDREI*, PSIHOLOG - subiect rezervat
 5. *Emil HUREZEANU*, director Realitatea TV – subiect rezervat
 6. *Mihai TATULICI*, director de programe Realitatea TV, reprezentant al CRP, subiect rezervat
 7. *Cristina LUPU*, Coordonator de programe, Centrul pentru Jurnalism Independent - Utilizarea jurnalismului ca instrument de educatie civica pentru adolescenti
 8. *Melania VERGU*, Sef departament Educatie, cotidianul Gândul – subiect rezervat

9. *George FLONTA*, Facultatea de Filozofie, UB - O corelatie personala între problematica filosofica a optimismului si tematica diminuării mediatizării violentei

11.00 – 11.30 Pauza de cafea

11.30 – 13.30 A doua parte

- **Discutii interactive:**
 - *Vocea presei*
 - *Vocea parintilor*
 - *Vocea profesorilor*
 - *Vocea elevilor*

- **Închiderea sesiunii:**

Cuvânt de închidere: Secretar de Stat MEdC, *Prof. Paloma Cecilia PETRESCU*

Vor avea standuri de prezentare:

- Romantica
- Reality TV
- National Geographic

Secretariatul Comitetului de Organizare

Prof. Liliana Preoteasa (MEdC)
Prof. dr. Ioan Dragan (CSMNTC)
Prof. Eugen Stoica (MEdC)
Conf. Univ. Poliana Stefanescu (CSMNTC)
Gabriela Stoica (CNA)
Mihaela Botnaru (CNA)
Drd. Anca Velicu (CSMNTC)
Drd. Alexandra Povara (CSMNTC)

romantica

AGRESAREA LIMBII ROMÂNE ÎN AUDIOVIZUAL

Gabriela Stoica, membru CNA

“Radiodifuzorii au obligatia de a asigura respectarea normelor ortografice, ortoepice si morfologice ale limbii române, stabilite de Academia Româna”.

“Realizatorii emisiunilor au obligatia sa nu permita invitatilor sa foloseasca un limbaj injurios sau sa instige la violenta împotriva altor persoane”.

Am citat doua prevederi exprese care se regasesc în noul Cod al CNA, elaborat dupa model britanic – Codul OFCOM. Acest corpus legislativ unifica, într-un instrument de lucru sintetic, deciziile Consiliului adoptate în vederea aplicării Legii Audiovizualului, cu respectarea standardelor europene în materie.

Prevederile la care m-am referit, întru totul noi, și a caror nerespectare poate duce la sancțiuni, sunt declanșate de triste realități din spațiul audiovizualului românesc: vorbire neglijentă sau agramată, lacune lingvistice inadmisibile, limbaj violent sau injurios, declicuri semantice, folosirea improprie a neologismelor, pronunții inacceptabile atât de normele limbii sursă cât și de cele ale limbii române. În fața unei asemenea situații, deseori semnalate și analizate de presa scrisă și, rareori, de cea audiovizuală, CNA, ca autoritate publică autonomă, înțelege să se autosesizeze din oficiu întru apărarea limbii române, această valoare de patrimoniu, element esențial al identității naționale, pecete și simbol pentru mentalitatea unei națiuni. Nu în ultimul rând, în pragul lui 2007, întrebarea cu ce limbă ne vom integra în Comunitatea Europeană cere un răspuns urgent. Ce-i de făcut, asadar? Atât azi cât și în trecut, CNA și-a fixat ca pe o datorie de onoare monitorizarea limbii române folosite la posturile de radio și de televiziune, urgentarea dezbaterii publice pe această temă și atragerea societății civile ca partener în luptă pentru apărarea limbii.

Iată, sunt peste cinci ani de când urmărim cu consecvență aceste obiective. Enumăr câteva dintre cele mai semnificative inițiative ale Consiliului, inițiative care au avut o difuzare publică, o recunoaștere intensă în mediile intelectuale, dar, din păcate, un ecou relativ insonor în mediile audiovizualului: trei cicluri de monitorizări realizate împreună cu prestigioși cercetători de la Institutul de Lingvistică, urmate de dezbateri la Academia Română, editarea de reviste pe această temă, Îndreptarul lingvistic pus la dispoziție radiodifuzorilor pe site-ul CNA, două Recomandări dedicate expres limbii române și adoptate în ședințe publice ale Consiliului, în sfârșit, Proiectul Borges, promovând realizarea unei microbiblioteci de specialitate în fiecare redacție și punerea la dispoziția radiodifuzorilor a principalelor dicționare on-line. Repet, demersul nostru s-a soldat, din păcate, cu rezultate modeste, întrucât limba română continuă să fie agresată, maltratată, stâlcită, jignită, mutilată, desfigurată atât la radio cât, mai ales, la televiziune. În aceste condiții, audiovizualul devine un perimetru al spațiului public unde se propaga incorectitudinea, discursul brutal, violența de limbaj, trivialitatea, exhibitionismul. Putem conchide că lipsa de scrupule în utilizarea limbii române face parte din portretul identitar al unei tranziții fără liman.

Iată o mostră: un text aproape virtual, compus de doamna prof.univ. Antoaneta Tanasescu, consilier pe probleme de cultură la CNA. Este o "producție" realizată, în proporție de peste 95%, din listele cuprinzând siruri de cuvinte și sintagme extrase din monitorizările limbii române efectuate de CNA. Printr-un simplu artificiu de schimbare a ordinii, paradigma a devenit sintagma, textul vertical a fost rescris pe orizontală.

Iată ce a ieșit sau "Asculta ce vezi":

„Vocea mea e ca un spicher, **asa ca** * asculta ce vezi, nu face un quelque-chose,

* Cu bold sunt transcrise interventiile redactorului de text, prof.univ. Antoaneta Tanasescu, consilier CNA.

lasa ce-a fost mâine si alege sau un concurs de misse sau o baie în political corectness. Se mai întâmpla si accidente inerente, **deci**, vara asta lucrez promotional **tocmai** ca palpitantul sa fie mai mare vizavi de tot si **toti**.

Si acum, va vorbesc pe bune, **mai ales** ca ultimul comunicat al prezidentiei **se ocupa** de dimensiunea cetatenilor si a largirii NATO, întrebându-se, în fond, ce e în spatele la aceasta afacere. **Sunt întrebări vechi, venite, poate**, tocmai din ordinul cavalerilor de la Masa Rotunda, **sunt întrebări noi** care va rod. **Mai ales acum**, în pragul alegerilor electorale când focuri de arma **au rasunat** în buricul Bucurestiului si au lovit un trecator gasit fara viata, fara suflare si într-o avansata stare de coma. **Sa fie un razboi** al carui deznodamânt, ca orice razboi, nu-l stim? **Sau doar** efectul de la o decizie **care** survine egzact de mâine când începe distribuirea cupoanelor agricole si un cap al mafiei din Statele Unite a murit de cancer.

La capatul politicii, un mini-meteo. Dupa ninsoarea de asiara, se anunta o eclipsa solara de soare, în urma, averse de ploaie, din nou si ger si viscol, ger **care** i-a stricat afacerile prostituatelor. **Oricum, se apropie**, Sfântul Petru si Pavel.

Ceea ce mi-e foarte greu sa cred acest lucru, asa ca veti vedea în premiera videoclipul pe care îl veti vedea imediat. Sa va uitati cu ochii larg adânciti. **Eu am sa tac pentru ca**, dupa o saptamâna de petrecanie mi-e curmata putin vocea si ne trebuiesc plamâni curati ca sa stim ca semnalele vitale sunt în viata.

Principalii protagonisti ai discutiei sunt mijloacele mass-media care revin din nou în actualitate. **Asa ca** testam izul invitatilor dornici sa auda care sunt prevederile actualei legi, care sunt tehnicile folosite la Miunih si la Bérlin.

Ce alegem? Filmul pe televizor sau acest autor la nenumarate carti sau pe aceasta melodie care o vor cânta la prima mâna? Sunteti ready? Ar fi super sa se tina emisiunea în ploaie iar artistii care dau cu glanda sa aibe **în jur** reporteri de reporteri, **Oricum**, aparitia cartii este, pe undeva, un gest si, ce mai, emisiunea e beton, vere.

Cum vrea muschiul lui **o** sa-mi raspundeti si desi a cazut magareata pe noi, eu nu pun botul prea usor. Îmi pare cu regret si desi se apropie o noua vara cu lipeli, stiti voi, cu mega-lipeli, ma retrag sa ma aerisesc la cutiuta, sa-mi fac o toaletare perfecta a urechilor dar si o french manicure.

Se poate sa am o minuta libera. M-as opri la publicizarea povestii acestei fete care este putin umbrita si putin descumpanita de divortul parintilor. **Ei, chestiuni familiale, ce sa-i faci!** Familiale sau familiare? Original sau originar din Malta? Extras sau extract de cont? **Poate ma lamuresc citind niste** cotidiene. **Sau cotidiene?** Colegii sunt destui de confuji **în aceasta directie, dar bate ora** doisprezece si trebe sa ajung la o foarte prestigioasa adunare condusa de doamna ministra de resort. **Nu pot lipsi.** Ca si lider trebuiesc sa cuvântez pentru a explica la toti ceilanti ultimile schimbari

din tráfico româin (Carol Dávila, Lugój, Mólдова Noua) **sau de afara** (Strásburg, Ucraina, Rusia, Yemén).Asa ca nu mai strâmbati din priviri **caci pe strazile** alea se plimba Costel cu capul decapitat al sorei sale, **pe strazile** alea unde nu se vede nici un picior de om.

Silance din gura, ba! Ce e cutitul asta cu mat în fund? Sa te-nfigi în stomacul soacra-tii ca sa afli câte oua a frecat maica-ta de te-a scos asa galben.

Dar, haideti sa vedem si alte stiri pe scurt, apoi sa luom, sa lom publicitate.”

Aceasta constructie lexicala, echivalând cu greaseala absoluta sugereaza exemplar relatia între violenta de limbaj si violenta fizica; limbajul violent precede, de cele mai multe ori, actul material, îl pregateste si, adesea, îl surclaseaza ca impact. Televiolenta, nu numai ca n-o exclude pe cea de limbaj, ci o subsumeaza, o ilustreaza prin imagini, o exploateaza. Violenta de limbaj se imita mai usor; uneori refuleaza în subconstient actiunea violenta care poate rabufni mai târziu. Alteori produce defulare. În ambele cazuri face rating, are piata.

Are, însa, si viata? Sigur ca da. Ramâne, însa, sa aproximam ce fel de viata, si, de aceea, as pune în discutie una dintre concluziile cartii lui Giovanni Sartori, publicata la Roma în 1997 sub titlul **Homo videns. Televisione e post-pensiero** si tradusa în româneste în 2005, la Editura Humanitas, sub titlul deloc inocent **Homo videns. Imbecilizarea prin televiziune si post-gândirea**. Iata citatul: “Video-copilul se exprima într-un limbaj-zeama lunga si traieste într-o melasa mentala. Si daca diferenta de “cultura mentala” scapa majoritatii parintilor, acest lucru se datoreaza faptului ca parintii din 1999 sunt, la rândul lor, fosti video-copii care se vad pe ei însisi în odraslele lor. Aceasta din urma reflectie ma duce la parinti si la ceea ce nu fac sau fac rau. Daca video-copilul nu creste, daca nu ajunge niciodata un adult adevarat, asta nu se întâmpla numai pentru ca e marcat pe viata de o video-vedere originara. O alta cauza a acestei cresteri nereusite si a acestei lipse de dezvoltare a propriei personalitati independente este faptul ca parintii nu mai constituie o structura de autoritate”.

Va invit la reflectie si la discutii.

DESENELE ANIMATE – VIOLENTA SI AUDIENTA. SINTEZA

Mihaela Botnaru

Dupa realizarea celor doua studii comandate de Consiliul National al Audiovizualului, consacrate "[Evaluarii reprezentarii violentei in programele televizuale](#)" de catre Centrul de Studii Media si Noi Tehnologii de Comunicare, preocuparile si interesul C.N.A. privind continuturile audiovizuale cu mesaje violente au continuat. Ca urmare, Directia Monitorizare din institutia noastra a efectuat o monitorizare a programelor de desene animate difuzate de cele trei canale tematice prezente pe piata audiovizualului românesc: Cartoon Network, Jetix si Minimax. Metodologia utilizata a fost cea consacrata in literatura de specialitate (si in studiile amintite anterior). Monitorizarea s-a desfasurat timp de doua saptamâni, in perioada 01-14 februarie 2006 si a totalizat 637 de ore de emisie pentru cele trei canale, incluzând programele lor zilnice. Subiectul monitorizarii a fost violenta fictionala sub cele doua forme: fizica si verbala. Din cele sase tipuri clasice de

violenta (verbala, fizica, sociala, economica, psihologica, sexuala), analiza s-a focalizat pe primele doua, deoarece studiile anterioare au demonstrat ca acestea au cea mai mare frecventa si impact asupra publicului.

Analiza a urmarit si formele de manifestare ale violentei fizice si ale violentei verbale, tipologia fiind, de asemenea, cea cunoscuta in domeniu:

Forme de violenta fizica :

- lovituri, bataie, ranire (cu obiecte), ranire (cu arme), crima, tortura, luare de ostateci, priver de libertate, tâlhărie, explozie, accident, violenta de masa, distruger, altele.

Forme de violenta verbala:

- certuri, injurii, ridicare de ton, tipat, limbaj licentios, obscen, calomnie, insulta, ridiculare, atac la persoana, amenintare, argou, altele.

Principalii itemi urmariti in studiu au fost:

- frecventa scenelor de violenta (nr.);
- audienta, exprimata prin Market Share (%);
- clasamente:

nr. Scene violente*

audienta (Market* Share)

Principalele rezultate

In perioada monitorizata, pe ansamblul celor trei canale de desene animate s-au inregistrat 7581 de scene de violenta, dintre care 4908 de scene de violenta fizica (65%) si 2673 de scene de violenta verbala (35%).

La nivelul canalelor analizate scenele de violenta s-au distribuit astfel:

- 3285 de scene de violenta (43%) la Cartoon Network
- 2130 de scene de violenta (28%) la Jetix
- 2166 de scene de violenta (29%) la Minimax.

In ceea ce priveste violenta fizica, aceasta s-a regasit in: -

- 2031 de scene de violenta fizica (41%) la Cartoon Network
- 1235 de scene de violenta fizica (26%) la Jetix
- 1642 de scene de violenta fizica (33%) la Minimax.

Violenta verbala a insumat: -

- 1254 de scene de violenta verbala (47%) la Cartoon Network
- 895 de scene de violenta verbala (33%) la Jetix
- 524 de scene de violenta verbala (20%) la Minimax

Frecventa scenelor de violenta, numarul mediu al scenelor de violenta pe zi, numarul mediu al scenelor de violenta pe zi lucratoare si pe zi de week-end indica o prezenta mai mare a violentei fizice in raport cu cea verbala in perioada analizata pentru fiecare canal.

Dintre canalele analizate, Cartoon Network prezinta un numar mai mare de scene de violenta decât celelalte doua canale, atât ca violenta fizica, dar si ca violenta verbala.

In privinta canalelor Jetix si Minimax datele indica, pentru perioada de analiza un volum mai mare de violenta verbala la Jetix, in timp ce la Minimax predomina violenta fizica.

Numarul mediu de scene de violenta pe ora (15 - Cartoon Network, 9 - Jetix si 12 - Minimax) rezultat din aceasta analiza, comparat cu cel obtinut in studiile din 2004 (69 - Jetix fostul Fox Kids si 63 - Cartoon Network) permite constatarea unei reduceri importante a nivelului violentei in desenele animate.

Din totalul scenelor de violenta fizica inregistrat in perioada prezentei analize, formele de manifestare cele mai frecvente au fost: loviturile, exploziile, bataile si accidentele. Cartoon Network a excelat prin lovituri, explozii, ranire cu obiecte, batai; la Jetix au abundat exploziile, loviturile si bataile, iar la Minimax s-a inregistrat cel mai mare numar de accidente.

Violenta verbala a fost reprezentata, in primul rând de manifestari verbale stridente (ridicare de ton, tipete), injurii si expresii de argou. La Cartoon Network cea mai mare frecventa au avut-o injuriile, expresiile de argou dar si stridentele verbale sonore; acestea din urma au atins cotele cele mai inalte la Jetix (532 de scene cu ridicare de ton, tipete). La Minimax s-au regasit in proportii semnificative pe lângă expresiile de argou, si stridentele verbale sonore. Punerea in relatie a dinamicii numarului de scene de violenta si a audientei exprimate prin cota de piata (Market Share) ne-a condus la constatarea ca in zilele in care programele de desene animate contineau un numar mai mic de scene violente, impactul la public (Market Share) era mai mare; aceasta inseamna ca mesajele violente nu atrag automat si o audienta superioara.

Acest fapt a fost confirmat si de clasamentele seriialelor de desen animat realizate dupa criteriul audientei si dupa criteriul nivelului de violenta. Cu alte cuvinte, desenele animate care au obtinut cele mai mari cote de piata nu s-au regasit printre titlurile cu cel mai mare grad de violenta (Jetix si Minimax).

La aceasta constatare a ajuns de altfel si sociologul american G.Gerbner in urma studiilor sale: audientele celor mai violente programe nu sunt superioare, ci dimpotriva, programelor nonviolente.

Reglementarea peisajului media Directiva fara frontiere privind serviciile media audiovizuale Bruxelles, 7,8 iunie 2006

Din partea Consiliului National al Audiovizualului a participat domnisoara Saviana Maftai, consilier la Serviciul Integritate Europeana.

Lucrarile reuniunii au fost conduse de John Coughland si Alexander Scheuer, reprezentanti ai Academiei de Drept European.

Conform agendei, subiectele discutate au fost:

- definirea serviciilor audiovizuale lineare si non-lineare
- comunicatiile audiovizuale comerciale
- protectia minorilor si a demnitatii umane
- servicii audiovizuale fara frontiere
- reguli privind insertia de publicitate
- co-reglementare si autoreglementare.

Comisia Europeana, prin **Viviane Reding**, comisar european, a initiat o propunere pentru revizuirea Directivei "Televiziunea fara Frontiere" cu titlul „Directiva Serviciilor Media Audiovizuale”. În viitor, aceasta directiva va garanta libertatea de opinie si libertatea informatiei din cadrul Uniunii Europene si va îmbunatati dinamica economica a noilor servicii media din piata interna.

Amendamentele necesare si schimbarile privind propunerea Comisiei Uniunii Europene pentru revizuirea directivei sunt:

- O demarcatie clara între serviciile lineare si cele non-lineare si o diferenta clara între serviciile media audiovizuale non-lineare si comerțul electronic.
- Tranzitia catre o interpretare mai flexibila a reglementarii publicitatii pentru serviciile media audiovizuale lineare cu pastrarea reglementarii actuale de maximum 12 minute de publicitate pe ora.
- Pastrarea unei separari clare între publicitate si program, în locul introducerii publicitatii în programe prin „product placement”.
- Concretizarea coreglementarii si a autoreglementarii privind implementarea controlului guvernamental.
- O rezolutie privind implementarea principiului tarii de origine.

Propunerea a întrunit sustinere din partea reprezentantului Comitetului European pentru probleme economice si sociale, **Jean Pierre Faure**, care a confirmat necesitatea unor modificari în textul Directivei, modificari impuse de dinamica dezvoltarii pietei audiovizuale europene.

Prof. **Roberto Mastroianni** din cadrul Universitatii Italiene de la Napoli „Federico II” a prezentat exemple menite sa sustina pachetul de modificari initiate de comisarul european.

În prezent, clasificarea noii media interactive ca si a media audiovizuala difuzata prin telefon nu a fost clarificata.

Întrebarea cruciala este daca noile servicii media audiovizuale interactive trebuie reglementate de un sector juridic specializat sau de catre o legislatie economica comuna – în termenii legii europene, adica o directiva care sa aiba în vedere comerțul electronic.

Observatorul European al Audiovizualului prin Susanne Nikoltchev, expert în legislatia audiovizuala, a pledat pentru o distinctie mai clara între diversele categorii de servicii oferite de media, distinctie care trebuie sa se regaseasca definita clar si în textul legislativ. Observatorul European al Audiovizualului a înlesnit, de-a lungul timpului, cunoasterea specificului serviciilor media prin numeroasele prezentari publicate în revistele IRIS si în cadrul reuniunilor organizate de OEA.

Parlamentul European, Comisia Europeana si Consiliul Uniunii Europene au decis sa pastreze legislatia speciala pentru sectorul noilor media audiovizuale si au refuzat sa le clasifice drept bunuri economice.

Motivele principale ale acestei decizii sunt:

1. Este posibil sa existe cereri speciale pentru responsabilitatea editoriala daca serviciile media audiovizuale nu sunt clasificate ca bunuri economice.
2. Promovarea diversitatii culturale, inclusiv cererile speciale pentru radiodifuzorii publici, este posibila daca serviciile media audiovizuale sunt reglementate de o lege speciala destinata acestui sector.

Principiul tarii de origine si standardele minime comune vor fi pastrate în directiva.

Pentru serviciile media lineare, reglementarea se va aplica ca și până acum, iar în ceea ce privește publicitatea cantitativă, legislația va fi modificată și va avea mai multă flexibilitate.

Nu există limită cantitativă pentru publicitatea pentru serviciile media non-lineare și nici o obligație concretă pentru promovarea produselor europene.

Se observă cum tehnologia conferă privitorilor control pentru ceea ce aleg să vadă și când doresc să vadă. De exemplu, se pot evita spoturile publicitare datorită aparatelor video personale.

Se observă, de asemenea, semne ale orientării către modele de afaceri hibride. În Italia, de exemplu, meciurile de fotbal sunt disponibile „live” la televiziunea terestră digitală datorită serviciului „pay-per-view” (un serviciu linear nou). Radiodifuzorii de televiziune terestră au decis ca cel mai bun mod de a finanța aceste drepturi costisitoare este de a dezvolta un model de afaceri hibrid care combină serviciul pay per view cu publicitatea. O altă caracteristică importantă a propunerii Comisiei este de a moderniza regulile privind publicitatea televizată și a le adapta provocărilor actuale. Noi metode de publicitate trebuie luate în considerare pentru a permite în viitor un model de afaceri liber la transmisie.

Reprezentanții Comisiei formulează principii de bază care reglementează publicitatea și, în același timp, simplifică regulile privind inserarea de publicitate în programele de televiziune.

Directiva actuală cuprinde numai servicii audiovizuale programate, inclusiv publicitate televizată. Propunerea Comisiei definește cereri „calitative” de bază pentru publicitate care însoțesc conținutul media audiovizual non-linear.

De asemenea, noua directivă înlătură un număr de restricții privind publicitatea din serviciile audiovizuale lineare.

Propunerea înlătură un număr de limitări cantitative.

S-a renunțat la regula actuală de 3 ore/zi pentru publicitate. Regulile de inserție sunt simplificate și mult mai flexibile.

Radiodifuzorii și reglementatorii vor alege momentul cel mai bun pentru a insera publicitate în programe, fără a mai fi obligați, ca în prezent, să lase un timp de 20 de minute între pauzele publicitare.

Noua directivă stipulează ca filmele de lung metraj și filmele făcute pentru televiziune, programele pentru copii, programele de actualități și stiri nu trebuie să fie întrerupte mai mult de o dată la o perioadă de 35 de minute. Se menține limita de 12 minute/oră pentru publicitate.

Noua directivă va clarifica regulile privind „product placement”. Directiva actuală nu se ocupă de această formă de publicitate și o interzice numai dacă ia forma publicității mascate.

„Product placement” este o practică comună în produsele independente și în filmele de lung metraj, fără reguli clare privind protecția consumatorilor și care să dea investitorilor în industria de conținut siguranță asupra legilor aplicabile.

Este, astfel, necesar să se creeze un cadru legal clar care să permită inserarea de product placement în anumite programe, după informarea consumatorilor, dar va trebui exclusă această formă de publicitate din programele de stiri, documentare și programe pentru copii.

Dezvoltarea rapidă a pieței de televiziune și a serviciilor de televiziune confirmă nevoia pentru o modernizare substanțială a cadrului existent de reguli europene. Industria audiovizuală cunoaște o revoluție majoră condusă de convergența tehnologiei și serviciilor, precum și expansiunea benzii largi fixe, TV digital și rețeaua 3G. În următoarele luni, difuzarea pe telefoanele mobile cu ajutorul standardelor DVBH va genera, probabil, o piață suplimentară cu 200 de milioane de potențiali utilizatori în Europa, avându-se în vedere adaptarea conținuturilor serviciilor lineare și non-lineare.

În 1989, televiziunea comercială prin satelit era la început. La acea dată, televiziunea prin cablu exista doar în câteva state membre UE, nimeni nu urmărea programele de televiziune pe internet și doar câțiva specialiști auziseră despre televiziunea digitală sau despre accesul la internet prin banda largă.

Astazi, televiziunea comerciala transfrontiera prin satelit a devenit chiar mai populara decât difuzarea terestra locala. Aceasta evolutie a fost însoțita de o schimbare exponentiala a capacitatii canalelor, în special cele prin cablu digital si satelit, cresterea penetrării pietei cu gospodarii multi-chanel si cresterea numarului de platforme.

Expansiunea benzii largi fixe, a televiziunii digitale si a rețelei 3G a fost rapida. Europa se bucura acum de o penetrare mai buna a aplicatiilor de banda larga pentru uz general decât USA. Peisajul multimedia se schimba rapid. Protocolul TV pentru internet si video la cerere își urmeaza drumul în piata audiovizuala.

Având în vedere aceste schimbari este nevoie de modernizarea Directivei pentru a putea aplica reguli de reglementare corecte pentru forme variate de servicii. Serviciile de televiziune „traditionala” ar putea ramâne reglementate pe baza modului de reglementare din anii '80 si '90. În acord cu regulile actuale, furnizorii de servicii non-lineare trebuie sa se supuna regulilor nationale (de multe ori diferite) care se aplica noilor servicii, ceea ce implica riscul de a închide pietele pentru serviciile audiovizuale la cerere si crearea sau reintroducerea monopolurilor.

Propunerea Comisiei are în vedere crearea unui singur cadru legal pentru piata audiovizuala incluzând toate tipurile de televiziune si servicii de televiziune si pentru toate tipurile de tehnologie utilizata pentru a le transmite. Directiva revizuita se asteapta sa fie implementata în statele membre în anii 2008-2009, iar piata interna a audiovizualului va fi afectata începând cu anul 2009 pâna aproximativ în 2020.

Propunerea Comisiei încurajeaza, de asemenea, statele membre sa recurga la coreglementare si autoreglementare în domeniile acoperite de Directiva. Acesta reprezinta o inovatie, deoarece pentru prima data legislatia comunitara se refera la coreglementare. Exista interese în piata audiovizuala pentru autoreglementare. Exista puncte comune între interesul industriei si interesul publicului. Metodele de autoreglementare pot creste cererea generala pentru serviciile si produsele acestei industrie. Reglementarea suplimentara poate avea multe consecinte, deoarece guvernele concureaza pentru investitii cu tari din afara Europei.

Un alt scop al propunerii legislative în legatura cu protectia consumatorilor este de a se asigura pluralismul media. S-a propus introducerea unui articol care cere statelor membre sa garanteze independenta autoritatilor nationale de reglementare. O astfel de autoritate independenta de reglementare nu poate reprezenta o parte a administratiei guvernamentale si trebuie, de asemenea, sa fie independenta de furnizorii de servicii media audiovizuale.

Participantii la reuniune, membri importanti în cadrul Institutelor europene care se ocupa cu legislatia în domeniul audiovizual, au convenit ca nu se poate include în Directiva o regula generala care sa permita statelor membre sa ia masuri în cazurile în care serviciile sunt stabilite în alte state membre, dar ofera servicii numai în primul stat membru. Aceasta ar conduce la principiul tarii de receptie si ar restrictiona nu numai modelele de afaceri pentru noi servicii, ci si libertatea de expresie, în mod considerabil.

La finalul reuniunii, John Coughland a apreciat efortul conjugat al participantilor, subliniind faptul ca un text revizuit al Directivei ar produce efecte semnificative în piata audiovizuala pe termen mediu si lung, de aceea este necesar ca pâna la aprobarea versiunii consolidate sa fie reunite majoritatea propunerilor venite din partea tarilor a caror legislatie se afla în directa legatura cu Directiva.

Prima Universitate de vara a cercetatorilor în domeniul stiintelor comunicării si ale mass media, Geneva, 6 – 17 septembrie 2006.

Din partea Consiliului National al Audiovizualului au participat: doamna Rodica Anghel, consilier în cadrul Compartimentului Reglementari si domnul Vitalii Bolboceanu,

consilier în cadrul Direcției Monitorizare la conferințele, mesele rotunde, atelierile și sesiunile doctorale organizate de Prima Universitatea europeană de vară din Geneva a cercetătorilor din domeniul științelor comunicării și al mass media, cu tema: **Mass media și comunicarea în Europa: strategii și conținut**. Acest eveniment a fost organizat cu susținerea științifică a celor două școli doctorale din Geneva: "Comunicare și mass media" și "Studii europene", precum și cu cea a comitetului științific alcătuit din Prof. Uli Windisch și Prof. Philippe Braillard din partea Universității din Geneva, a Prof. Antoine Morice din partea Universității din Newchatel, a Prof. Louis Bosshart din partea Universității din Freiburg.

De asemenea, și-au adus contribuția la organizarea acestui eveniment fundația Robert Bosch, Fondul Național Elvețian pentru Cercetare Științifică, Banca Lombard Odier Darier Hentsch, Societatea academică din Geneva, Societatea elvețiană pentru comunicare și mass media, Grupul Ringier, Ambasada Germaniei, Republica și Cantonul Genevei, Facultatea de Științe Economice și Sociale, Ambasada Franței, Clubul elvețian de presă.

La începutul anului 2003 Rectoratul Universității din Geneva și-a manifestat susținerea în vederea înființării unei școli doctorale în domeniul științelor informației, comunicării și al mass media care abordează fenomenul comunicării dintr-o perspectivă multidimensională și interdisciplinară.

Conferințele organizate cu prilejul Primei Universități europene de vară de la Geneva a cercetătorilor din domeniul științelor comunicării și al mass media au permis abordarea comunicării din următoarele perspective:

- a mijloacelor, problematizării și contextelor comunicării de utilitate socială, prin comunicarea instituțională dar și prin utilizarea mijloacelor puse la dispoziție de mass media,
- a formelor de mediatizare a politicii în Europa,
- a culturii textelor specifice noilor media
- a cercetării sociologice din Franța și Germania
- a opiniei publice aflate în căutarea de senzational
- a opiniilor *pro și contra* abordării critice a tratamentului mediatic
- a comunicării turistice între miza alterității și cea a identității.

Mesele rotunde au abordat următoarele subiecte:

- **utilizarea noilor tehnologii în slujba cercetării în domeniul științelor comunicării și tehnologiei informației** (invitați: Dr. Jean-Paul Ducasse din partea Universității Lyon 2 și Jean-Philippe Accart din partea Bibliotecii Naționale din Elveția au prezentat programul de gestionare a documentelor în rețea în sistem informațional atât la nivel universitar, prin arhive și baze de date accesibile în mod gratuit cât și la nivelul bibliotecilor prin *Info desk* și campus virtual, ce asigură suportul informațional necesar cercetării în perioada doctorală și post doctorală.
- **mass media din Europa: a patra putere și criza de credibilitate** criza de credibilitate cu care se confruntă cea de-a patra putere pare să se datoreze absenței unei critici susținute la adresa presei scrise și audiovizuale dar și pregnanței divertismentului în majoritatea mesajelor mediatice
- **stirile internaționale în presa scrisă și audiovizuală: impas și provocări** (abordarea tematicii s-a realizat din perspectiva ansamblului informațiilor sub formă de texte și de imagini transmise de jurnaliști către public. În scopul clarificării demersului au fost analizate **mass media** în sensul larg al termenului, incluzând aici și Internet-ul. În acest sens a fost emisă opinia că nu există corespondent de presă scrisă sau audiovizuală care să nu fie atât atașat cât și „angajat” față de un titlu de presă scrisă sau de un post de radio și/sau de televiziune. Analiza a mai cuprins termenii: **publicuri, domenii și obiective ale corespondenței mediatice**. Publicurile au devenit tot mai diversificate și ele sunt parte a

corespondentei mediatică ce joacă un rol esențial în păstrarea diferenței între culturi dar și în glisarea frontierei între interesul pentru evenimentul din sfera imediată și cel aflat la distanță. Cu pregnanță tot mai mare reprezentanții presei germane și franceze prezenți la masa rotundă din 11 septembrie (Roger de Weck – fost redactor șef la *Die Welt* și Lucas Delattre – fost ziarist la *Le Monde*) au apreciat că atât presa scrisă cât și cea audiovizuală joacă un rol semnificativ în rasturnarea valorilor prin transformarea exoticei în familiar și invers, dar și prin investirea banalului cu puteri megice și pline de senzational. Corespondența mediatică în general are acoperire și difuzare națională iar domeniul și scopul corespondentei se află în permanentă schimbare, întrucât globalizarea afectează în principal lumea și reprezentarea mediatică a acesteia. Astfel, tehnologia permite astăzi ca jurnalismul de radio și de televiziune să-și înscrie componenta „transmisiei imediate în timp real” printre caracteristicile majore. Din punct de vedere economic, concentrarea financiară și consecințele acestei concentrări industriale în domeniul grupurilor de presă își pun amprenta asupra evoluției actuale a mass media.

- **cercetarea în domeniul comunicării la nivel internațional** (au fost prezentate oportunitățile realizării co-tutelei pentru doctoranzii aflați în cel de-al doilea an de cercetare)

Atelierele de lucru

Două serii de câte 3 ateliere au fost organizate succesiv, în așa fel încât fiecare participant să poată asista macar la două ateliere .

Atelierul organizat în perioada 7 – 9 septembrie cu tema:

Discursul mass media ca element revelator pentru comunicarea publică a abordat diversitatea de discursuri pe care mass media le practică, drept contribuția cea mai directă a acestora la societate. Întrucât natura acestor discursuri este în mod fundamental pluri-semiotică, se consideră că dimensiunea lingvistică este cea dominantă. Analiza lingvistică a discursului și a competențelor lingvistice ale mass media contribuie la o mai bună înțelegere atât a funcționării cât și a funcțiilor mass media.

Atelierul organizat în perioada 13 – 15 septembrie cu tema:

Specificul discursului mediatic a oferit posibilitatea analizării conceptelor și genurilor narative practicate de mass media precum și analiza impactului acestor genuri asupra publicului.

Atelierul destinat **Cursurilor de limbă și cultura științifică** a vizat specificul realizării cercetării și al întocmirii tezei de doctorat în limba franceză.

În calitate de doctorand în domeniul educației pentru mass media în prima săptămână, **la atelierul nr. 2** prevăzut în program, cu tema:

“ Semnificatia discursului mediatic în cadrul discursului public” și **la atelierul nr. 5** din cea de-a doua săptămână, cu tema: “ Televiziunea și construcția publicului sau “ doamna Rodica Anghel a prezentat următoarele teme de cercetare:

- **Receptarea mesajelor mediatică și implicațiile lor educaționale,**
- **Comunicarea mediatică/comunicarea educațională,**
- **Influențele educaționale ale mass media și educația pentru mass media.**

În cadrul **doctorialelor** a fost prezentat de doamna Anghel proiectul tezei de doctorat cu tema: „**Receptarea mesajelor mediaticice si implicatiile de natura educationala**”, ce a fost publicat în revista dedicata acestui eveniment.

Copilul, prioritate nationala

Între 7-10 septembrie 2006 s-a desfasurat la Iasi Conferinta internationala „Legislatie si context în educatia adultilor”, valorificând conceptul de *Life long Learning* înscris în **Memorandumul** Consiliului Europei 2000. Între temele ce au focalizat atât interesul raportorilor cât si atentia publicului s-a aflat impactul educational mass-media, cu referire speciala la programele de televiziune. În cadrul Atelierului de lucru din dimineata zilei de 9 septembrie, Attila Gasparik, vicepresedinte CNA, moderatorul întâlnirii, a lansat proiectul **Copilul, prioritate nationala**, proiect menit, pe de o parte, sa monitorizeze valentele educationale din programul audiovizualului românesc iar, pe de alta parte, sa identifice în aceasta directie cai de înaintare si solutii noi. Sunt avute în vedere atât componenta informativa cât si cea formativa din emisiunile de radio-TV, cu speciala atentie asupra apararii limbii si culturii nationale. Sub semnul lor, copilul din România de astazi va deveni cetateanul Europei de mâine. S-au prezentat comunicările **Agresarea limbii române în audiovizual**, raportor Gabriela Stoica, membru CNA si **Desenul animat, un program deloc educativ**, raportor prof.univ. Antoaneta Tanasescu, consilier CNA.

Desenul animat, un program deloc educativ

Antoaneta Tanasescu

UN EPILOG CARE POATE FI, MAI DEGRABA, O PREFATA. SI UN AVERTIMENT. Textul pe care urmeaza sa-l cititi a fost terminat, într-o prima forma, pe 10 august 2006. Câteva zile mai târziu, BBC transmitea urmatoarea stire (citez) : “În Marea Britanie, compania Turner Broadcasting e nevoita sa `cenzureze` peste 1500 de desene animate, inclusiv cunoscutele *Tom si Jerry*, *Familia Flinstone* si *Scooby-Doo*. Motivul ? Acestea contin scene în care fumatul este prezentat ca o activitate fermecatoare ori `la moda`. În continuare, se precizeaza ca masura a devenit necesara în urma unei plângeri adresate de un telespectator catre Ofcom, consiliul audiovizual britanic, cu privire la 2 episoade din *Tom si Jerry* în care apareau tigari aprinse. Dupa alte câteva zile, adica pe 25 august 2006, stirea este reluata de **Cotidianul**, care adauga (citez): “Si guvernul chinez are un dinte împotriva desenelor animate. Autoritatile au interzis difuzarea desenelor straine în prime-time. Hotarârea se va aplica de la 1 septembrie anul acesta. Printre serialele interzise se numara *Homer Simpson*, *Pokemon*, *Mickey Mouse*, iar principalul motiv este sustinerea productiei de stat a desenelor animate”. Dincolo de orice suspiciune de demagogie, sunt gesturi care fac parte din categoria solutiilor alternative, principiu pentru care pledez la rândul-mi mai departe. Ele au însa un punct comun de care ma disociez: sanctioneaza un segment absolut minoritar al programului zilnic – productii foarte bune, bune sau acceptabile, lasând neatins, “în admire” baza acestui program, filme ce pun în circulatie un model educativ inacceptabil, contraproductiv. Care ar fi “învataturile” care se desprind din asemenea decizii ? Si, mai departe: are sens sa ne punem aceasta întrebare ?

I.OFERTA. 35 de ore de emisie pe canale specializate: 15 (**Jetix**), 12 (**Cartoon**), 7 (**Minimax**). In plus, **Club Disney**, 1 ora (**Programul I**), singura solutie pentru publicul ce nu beneficiaza de cablu, adica pentru aproape 30% din populatia tarii. Sunt canale ce

au, fiecare, o amprenta originala, între ele, **Minimax** cu optiuni tematice si stilistice mai aproape de vârsta clasica a desenului animat de la *Bufnita înțeleapta*, la *Aventurile ursuletului*, *Barbie în Printesa si sarmana croitoreasa*, *Feciorii croitorului*. Dupa ora 20, **Minimax** devine **A+** ce difuzeaza filme nerecomandate copiilor, folosind, în consecinta, semne de marcare specifice. Programele în discutie cuprind si momente de publicitate, de aceea ma întreb daca rigorile europene (Directive precum cea a CSA din Franta), care prevad “obligatia de a asigura programe pentru copii care sa stimuleze dezvoltarea de cunostinte si sa nu profite de credulitatea si imaturitatea acestora” nu este încalcată atunci când privitorilor li se ofera posibilitatea de a trimite SMS-uri (tarif afisat 2,26 USD) pentru a dobândi jucariile dorite sau atunci când (pe **Programul I**), într-o actiune de promovare apare si o sticla de Burger. Iata, însa ca pe aceasta carare, doar la prima vedere laturalnica, avem prilejul de a verifica ceea ce, de altfel, se anunta subliminal în situirile posturilor în discutie. România retransmite un program hotărât peste mari si tari, un program al carui nucleu tare este afisat pe site, numai ca actualizarea lui e diferita de la regiune la regiune, nu stiu daca de la tara la tara. O dovada: numeroasele reclame rostite în limba polona si netraduse. Alta dovada: pregatind, la începutul lunii august, un sondaj de opinie menit sa identifice cel mai iubit film de la **Cartoon**, pe ecran se specifica tarile cu drept de vot: RO, HU, PL. În sfârșit, destul de rar, de exemplu pe 4 august, apar subtitrari scrise cu caractere slave. Imi amintesc de marturisirile unor absolvente de la Bucuresti ce locuisera câtiva ani într-un campus universitar occidental. Acolo, spuneau ele, am realizat ca unul dintre lucrurile care ne deosebeau de colegii nostri nascuti si crescuti dincolo de Cortina de Fier era faptul ca în copilarie am vazut alte filme si am citit alte carti. Acum, o tentativa de globalizare acopera orizontul, dar, iata, România continua sa nu se afle lângă Germania sau Spania. Ma întorc la durata apreciabila a programelor care ar presupune asumarea unei strategii de difuzare în functie de vârsta publicului-tinta avut în vedere: 3-6 ani, 6-11 ani, 11-14 ani, 15-18 ani (categorii invocate de statisticieni), de orarul lui zilnic, de preferinte, de nivel de înțelegere. Asemenea strategii, daca exista, sunt invizibile. Altfel, cum se explica difuzarea la ore de maxima audienta pentru copii (în jur de 10, 13, 14, 15) a unor seriale precum *Ed, Edd si Eddy* sau *Gemenii Cramp* unde precaritatea mizei epice, nimicul evenimential, asadar, stau alaturi de vulgaritati de limbaj (*te lasi pedepsit de fraier, trebuie sa deratizez sufrageria, nu-i treaba mea pe cine pupa profa*) si de comportament: profesoara bruscheaza un elev iar acesta, ca raspuns, îi afiseaza rufaria intima gasita în geanta. Asa ca, ma întreb: la **Cartoon** prime-time are acelasi înțeles ca la **Pro Tv** sau la **Antena 1** ?

II. FIDELITATEA/INFIDELITATEA PUBLICULUI-TINTA.

În **Comportamentul de consum de programe audiovizuale al elevilor**

(Forum audio-vizual 5/2005, pg. 46–62), desenele animate întrunesc cea mai puternica adeziune (13%) si continua sa fie (6%) în atentia elevilor de 15-18 ani. Acest tip de productie e preferat de 90% dintre copiii între 6-9 ani, în top ele fiind urmate de filme si emisiuni muzicale. Cu alte cuvinte, desenele animate au un rol important, multi vor spune decisiv, în formarea copilului, apoi a scolarului si, de ce nu a adolescentului si a omului matur. Pentru ca obisnuinta (pasiunea) de a privi desenele animate continua (nu pot invoca statistici tiparite ci simple marturisiri private) si dupa terminarea studiilor universitare. E drept ca, la aceasta vârsta, discernamântul, spiritul critic, formele de autoaparare intelectuala functioneaza altfel decât la 6-14 ani. În fond, fidelitatea fata de un domeniu trebuie sau nu sa ne îngrijoreze? Mi-e greu sa dau un raspuns monosilabic si definitiv. Teoretic, orice act de fidelitate merita atentie si respect. Dar când am vazut (am înțeles) ca ziua **Minimaxului** (ca si a **Jetixului** sau **Cartoonului**) este mobilata de acelasi tip de filme ce se rotesc schimbându-si doar locul de intrare, ca tânarul ce sta în fata televizorului vede acelasi tip de imagini, e drept, la ore diferite, am cazut pur si simplu pe gânduri. Daca aceasta e legea, de ce atunci de la ea sunt exceptate *Povestile Fratilor Grimm* sau *Andersen povestitorul* ? Sigur, si o tertina de Dante sau un sonet de Shakespeare pot fi citite de mai multe ori, de asemenea, revenim de buna voie la primele pagini din *Enigma Otiliei* sau la o scena de Caragiale, dar nu acelasi este cazul cu *Laboratorul lui Dexter* sau *Copiii de la 402, cu Fetitele Powerpuff* sau *Spioanele*.

Vizualizam, uneori, o imagine îndelung mediatizată: copii singuri în casa cu cheia legată de gât. Acum, singuratatea mă tem că este aceeași, dar în fața televizorului. Și cum legislația românească nu prevede expres obligația maturului de a nu abandona minorul fără supraveghere, lucrurile sunt lăsate la voia întâmplării. Cu vini repartizate (uneori și asumate) în mod egal dacă este să invocăm un excelent serial *Scoala părinților* (realizat de BBC și difuzat în fiecare marți, ora 20.00, pe **Programul II**), serial a cărui audiență este mult sub valoarea sa. Concluzia: părinții și copiii deopotrivă trebuie să învețe fiecare ce înseamnă **a educa**. Revin. Fidelitatea/atasamentul micilor spectatori față de **Minimax** sau **Jetix** explică, poate, dar nu justifică o anumită „dezordine” a programului zilnic: ecranul nu urmează „lista” anunțată în revistele de profil. Și dacă, la începutul lunii august, înlocuirea a 6/7 filme (**Cartoon**, orele 17,00-19,00) cu o magnifică retrospectivă *Tom și Jerry* (regia William Hanna și Joseph Barbera, producător Fred Quimby) are toate îndreptățile, nu aceeași motivație se poate invoca în legătură cu tratamentul aplicat *Fetitelor Powerpuff, Familiei Tofu, Sonicului* s.a.m.d. În aceste condiții, lumea animată tinde să devină o lume închisă, în care doar fideli știu la ce să se aștepte, out-siderii cârcotași, ca mine, fiind expulzați. Cu indiferență.

III. SCOOBY DOO POATE FI BIBLIOGRAFIE PENTRU BACALAUREAT ? Revin la cele 35 de ore de emisie zilnic și e limpede că echivalentul calitate/cantitate nu poate fi decât utopic. Întrerup doar printr-o paranteză expunerea pentru a-mi activa explicit punctul de vedere. Personal și cu orice risc propun reducerea drastică a ofertei actuale de la **Cartoon** și **Jetix** pentru efectele ei nocive și de lungă durată. Mai exact, propun preluarea de către România a grilei acestor posturi, dar așa cum funcționează la Paris, Milano sau Barcelona. Pentru că acolo, mai mult ca sigur, nu sunt acceptate filme ca cele la care voi face referință. Pentru că acolo nu pot fi acceptate. Îmi place cu disperare să cred acest lucru. Până atunci, revin aici și acum la filme de-a dreptul plicticoase, între ele *Scooby Doo* (**Cartoon**) care după un început alert devine o lecție în care didacticismul și discursul ostentativ omoară vitalitatea lumii descrise ceea ce este într-un fel observat și de copii. Ei acordă filmului 3/7 puncte din 13/23 posibile (**Expunerea copiilor la programele radio și tv**, „Studii și cercetări audiovizuale” 2/2004, p. 29). În schimb, *Tom și Jerry* (cam la aceeași oră și pe același program), e o mică bijuterie: concizie, umor, pregnanță a detaliilor. Realizatorii știu, parca, lecția lui Kant și anume că mai cu seamă autorul de comedie trebuie să stapânească ritmul tensiunii dramatice data fiind vibrația de mică amplitudine a efectului comic, epuizarea lui odată cu epuizarea situației sau a replicii așa că orice insistență sau încercare de extindere putând duce la „brusca prefacere a unei așteptări încordate în nimic”. În *Tom și Jerry*, lucrurile nu ajung la acest primejdios prag, și, astfel, o spun sondajele de opinie, filmul ocupă locul I în preferințele telespectatorilor. Cum spuneam, miercuri, 2 august, am avut sansa de a „rasfoi” alături de ei un „tratat” despre arta iubirii și a seducției, de a vedea „portretele” spaimii, fericirii, furiei, indulgenței, veseliei, dusmaniei, speranței și al celorlalte sentimente, am ratificat, alături de ei, pactul de neagresiune ce poate transforma un câine, o pisică, un soricel în repere caracterologice și morale. A fost una dintre putinele ocazii (în cuprinsul acelor lungi zile de vizionare) când sloganul **Jetix** „o lume care educa și inspiră” a devenit cu adevărat realitate. O pisică... Dar *Pisicile aristocrate* ? Dar *Parisul vesel* ? Dalmatienii, Alba ca zapada... Mă opresc, dându-mi seama că tavalugul prezentului a aruncat în neant filmele-unicat ale copilăriei mele făcând de neînțeles azi această enumerare. Mă îndoiesc, însă, că doar nostalgia aurește rama acestei evocări. Ies din tabloul de demult și mă întorc la *Scooby Doo* care nu e, în nici un caz, punctul cel mai de jos al animății 2005/6, el este un exemplu edificator pentru o direcție caracteristică a acesteia: lipsa de soliditate, de coeziune, de „logică” narativă a construcției epice se vrea compensată de manevrarea procedeelelor musichallului (la fel *Maya și Miguel, Tutenstein, Danny Daddy*) dar și a procedurii descoperit de avangardiști și propulsat, prin 1925, de Victor Brauner și Ilarie Voronca sub numele de pictopoezie, cu celebra ei definiție: „pictopoezia nu e poezie/pictopoezia nu e pictură/pictopoezia e pictopoezie”. Într-un cuvânt, în filmele de animație „story” tinde spre invizibil, în schimb efectele sonore și plastice ale peliculei rețin atenția, mențin trează atenția, o captivează, chiar. Chiar și inefabilul emoțional se vizualizează (cu ce pret?),

obligînd editia a X-a (2001, p.1681-1682) din *The Concise Oxford Dictionary* sa includa glosarul abrevierilor lingvistice si emotionale pe care adolescentii (ca si maturii, de altfel) le folosesc cu nonsalanta în „salonul” epistolar, conversational, literar deschis pe Net. Ecranul are pregnantia sugestiva a unei pânze nonfigurative în miscare, iar haul absorbant din care culorile se ivesc sau în care culorile se prabusesc, este un spectacol în sine. Basmel copilariei ca si filmele clasice de animatie, pot fi povestite: naratiunea înainteaza mai repede sau mai lent, indicii de constructie epica exista, la fel cei de recunoastere portretistica, de recunoastere a personajelor. În clipa de fata, “ story” se fractureaza, fragmentul ajunge a fi episod, episodul cuvânt, iar cuvântul se transforma nu o data în onomatopee ca semnal al unei miscari plastice. Ca în *Danny si Daddy*, unde vorbirea dezarticulata e limpezita cât de cât prin desen, comunicarea devenind echivalenta cu variatiuni de amplitudine infima, ceea ce m-a facut sa consider filmuletul ca pe o ilustrare a paradoxului zenonian: sageata care zboara stînd pe loc. Descentralizarea naratiunii, în pas cu imperativele epocii postmoderne, duce la suprematia fragmentului, a partii. Iar în majoritatea filmelor pe care le-am vazut (între 12-19 iulie 2006, apoi în cele câteva zile de la începutul lui august), partile sunt îmbinate într-o ordine paratactica, dupa logica lui Ares, cum ar fi spus C. Noica (adica întregul este echivalent cu suma aritmetica a partilor) si nu dupa logica lui Hermes, în care partea este metafora întregului. Sau invers. Ca atare, micii spectatori sunt deprinsi, între 4-16 ani cu cea mai simpla structura cu putinta, simpla, nu spun simplista, desi prin comparatie asa stau lucrurile: alaturare, doar alaturare, linearitate pura. Nu exista înțelegerea naratiunii ca retea de evenimente ce-si transmit ecourile si aluziile într-o atmosfera confina. Ce sa mai spun de *Laboratorul lui Dexter* ratînd sansa unei naratiuni *à rebours* ? Asa ca aditiunea învinge. Dar, la urma urmei, ce importanta au toate acestea? Au. Daca basmul pregatea mintea copilului pentru a înțelege proza din bibliografia viitorilor ani de scoala, schema animatiei asa cum e propusa ea de canalele functionînd în România nu mai are puterea sa o faca, nu mai îndeplineste aceste exigente. În cel mai bun caz, ea pregateste tânarul spectator pentru fluxul denotativ al buletinelor de stiri, eventual pentru blog, ca supapa a preaplinului interior, pentru chatul conversational, cu fraze nu mai ample de 5/7 cuvinte. Iar daca adaugam lipsa solutiilor alternative (apetenta pentru lectura aflîndu-se în declin) înțelegem ca acest tipar simplu al lumii fictionale este singurul care formeaza copilul. **Minimax** si celelalte, nu-l pregatesc sa citeasca literatura, nici sa o înțeleaga, caci despre pasiune pentru acest domeniu nu mai poate fi vorba decît în cazuri exceptionale.

IV. SCHIMBARE DE PARADIGMA. Nu doar la nivelul procedeeleor de constructie epica, lumea animatiei 2005/6 e alta decît cu macar doua decenii în urma, ci si la nivelul lui *cine, ce, unde, când, cum*: desenul fizionomic si gestual asculta de legi pe care mentalul european le asimileaza, înca, cu greutate (si nu as vrea sa jignesc pe nimeni, dar le asimileaza sub eticheta urâtului). Localitatile sunt fie depersonalizate, fie desenate cu tus nipon (prin extensia absoluta a sloganului “pe terenul de fotbal nu conteaza daca esti brazilian sau japonez”), toponimia nu mai are sonoritati familiare, ca atare, în trecere, absolut în trecere am auzit cuvinte ca Irlanda sau Las Vegas. La fel, onomastica în care nu se mai valorifica aproape niciodata paternuri ale crestinatatii, ale mitologiei, ale traditiei, în consecinta personajele au nume proprii construite prin reduplicare, paronomaza si alte asemenea procedee ale sonoritatii. Apoi, în consonanta cu noua fizica, timpul nu mai e unidimensional ci, cum ar spune Philippide, “elastic si subtil”, la fel spatiul abandonînd linearitatea si devenind a patra dimensiune a timpului. Daca tinerii accepta cu familiaritate aceste din urma noutati, propulsate, de altfel, si de cartea de fizica si de internet nu stiu în ce masura metamorfozele toponimice/onomastice/fizionomice sunt pe deplin asimilate. Schimbari vizibile au loc si la nivelul personajului. Basmul si animatia clasica, naratiunea traditionala în genere, ofereau câteva înfatisari tipologice:

1) la nivelul destinului individual: eroul pornind/calatorind într-o ajungerea/cucerirea unui ideal, rareori de natura materiala (Graalul, Printesa), ceea ce presupune învingerea raului si restabilirea echilibrului moral, deci a armoniei. Tema este ca si absentata din animatia 2005/6 sau, atunci când apare, contrazice drastic modelul de

demult: iubita nu mai este unica ci se multiplica prin acceptarea clonarii sau ca în *Curaj, catelul las* (pelicula, de altfel destul de interesanta), umanul e înlocuit fara menajamente cu obiectualul. Semnalez ca pe o absenta teribila din aceasta lume, absenta iubirii, a îndragostirii, a pasiunii, a fidelitatii. E o lume fara lumina sentimentelor. Si tot la nivelul destinului individual, alaturi de tema iubirii este pusa între paranteze si tema formatiei/initierii.

2) destinul familiei, prin traditie centrul lumii vizibile, se regaseste în pelicule precum cele difuzate pe **Programul I** la *Club Disney*, în timp ce pe celelalte canale, trecerea în penumbra a valorilor care edifica aceasta celula a societatii umane este poate cea mai stridentă nota din glasul animatiei de azi. Legislatia europeana, este, în acest caz inflexibila: programele “difuzate între orele 6,00-22,30” având “obligatia de a asigura orientarea spre valorile familiale”. Si ce se întâmpla în realitate? Mamele își violenteaza/umilesc copiii, copiii sunt lasati în parasire în incinta unui supermarket, pentru bunicute se prepara mâncare otravita, tensiunea dintre frati creste spre limita suportabilitatii .Si tot asa mai departe.

3) destinul grupului, al “echipei”, al corporatiei cu rigorile, cu ierarhiile lor , dar si cu estomparea vizibila a relatiilor de prietenie. Pe acest palier tematic, animatia trateaza teme, preocupari, profesii, relativ de ultima ora: universul galactic, bioenergia, viitorul ecologiei, paranormalul, comunicarea verbala, a gândurilor, a spaimelor, a viselor cu prapastiile lor cu tot, echivalând, însa, nu o data noutatea cu o avalansa de zgomote, explozii, flacari, praf si pulbere. Sa fie, oare, acesta portretul esential al noului ? Din orizontul de fapte, idei, atitudini lipseste, însa, aproape cu desavârsire cultura, atât în întelesul artelor mecanice, cât si al celor liberale, dintre meseriile demne de interes cinematografic absentând cea mai mare parte dintre cele de care este interesata profund societatea. Deci si omul. Ar trebui si copilul. În multe ore de vizionare, am vazut o singura secventa cu un raft de carti. Egiptul, China, masinariile complicate si alte tarâmuri exotice sunt cercetate doar sub aspect material, fara urma de acces la idee. Nu am vazut nici un perete cu tablouri, nici o orchestra cântând. De aici, în ciuda excesului de mijloace moderne, sentimentul desertului intelectual asfexiant. Se initiaza spectaculoase calatorii intergalactice, dar nu se paseste într-o biblioteca. Este înca o trasatura a programului de animatie care ma îngrijoreaza si-mi stârnește amaraciune.

V. ÎN SCHIMB, contrar opiniei generale, cred ca manevrarea limbii române se face între limitele plauzibile ale corectitudinii. Declicuri de limbaj vorbit exista (*prefer mai bine; ne întâlnim la doisprezece; am doua bilete: unu, doi; nu am 64 de parai; unde vor muschii lor*), dar în ansamblu, rostirea e îngrijita. Explicatia sta în faptul ca, pe de o parte, filmele sunt traduse în românește (deci, exista o prima triere, caci traducatorii manevreaza relativ îngrijit lexicul si sintaxa), iar pe de alta parte, sunt rostite de actori a caror voce cultivata e capabila sa evidentieze întelesurile. Exista, bineînțeles, si multe discrepante, în unele filme accentul moldovenesc al glasului înregistrat în studio fiind foarte evident. În sfârșit, stiu ca la mijloc se afla puternice interese financiare, dar dublarea tuturor filmele în limba româna (curios, mai exista publicitate în limbi straine !), întrerupe accesul spre o limba straina si adâncește alarmanta lipsa de îndemânare la scris/citit a elevilor români. Fapt evidentiat de examenele de capacitate si bacalaureat din ultimii ani.

VI. ÎN ÎNCHEIERE, constat ca desi în filme se râde mult, spiritul animatiei 2005/6 e destul de morocanos. De aceea, notez solutia din *Ce-i cu Andy?*: demontarea prin ironie a locurilor commune din realitate.

VII. SI ATUNCI? S-ar putea ca solutia starii de criza a reperelor din animatia 2005/6 sa fie la îndemâna noastra. Într-o pauza de publicitate, o fetita își face o coronita de flori si si-o pune pe cap. Este exact gestul inefabil si gratuit de care programul în discutie ar avea atâta nevoie. Un gest de tandrete, de afectiune, de colegialitate care sa umanizeze o lume în care oamenii vorbesc mai ales rastit, în care bataile se acumuleaza în progresie geometrica, în care gestul fondator este inexistent si îndemnul “disturge-i, distruge-i pe toti” se extinde la nivel galactic, o lume în care tinerii nu se mai bat în lupta dreapta, ci își doresc cu violenta (uneori, si cu perfidie) sfârșitul, o lume în care cutia cu

jucarii contine si bâte, iar, la o petrecere, noul venit este astfel întâmpinat: “tu nu esti invitat, esti primul fel”. În sfârșit, o lume ce are gravata pe poarta de acces urmatoarea inscriptie: “va rugam sa lasati creierul la intrare”. Creierul si nu speranta. Ce-i de facut? Exista doua solutii institutionale. Prin analiza programelor din marile tari europene, C.N.A. trebuie sa faca toate diligentele ca România sa intre în clubul privilegiat al natiunilor care au grija de destinul copiilor lor. Iar unul dintre gesturile necesare este largirea perimetrului “bibliografic” al animatiei retransmise în tara noastra. De asemenea, C.N.A. este chemat sa propulseze/sa recomande la posturile publice si private din tara un program de interes national în care reperul etic, stiintific, cultural sa fie prezent prin rubrici vii, credibile, realizate într-o atmosfera de normalitate, fara ostentatie, pe întelesul tuturor. Daca Tom sau Jerry i-ar sfatui pe copii sa citeasca o carte, sa intre într-o biblioteca, sa faca o fapta buna, sa ajute un semen aflat la nevoie, sunt convinsa ca ei ar fi nu numai auziti, ci si ascultati. Cine ar putea tine locul acestor iubite personaje într-o emisiune a televiziunii nationale sau a posturilor comerciale? Cine si-ar lua raspunderea sa o faca? Ar mai fi, în sfârși, o solutie privata pentru familiile care detin resurse materiale vizibile: achizitionarea de casete video necesare educatiei copilului. Sunt familii care au integrala operelor lui Mozart sau Verdi, integrala Fellini sau a pieselor lui Shakespeare. Nu mai vorbesc de integrala Caragiale. Pe când integrala animatiei de aur?

Între 28 septembrie – 1 octombrie 2006 Iasiul a gazduit cel de-al 13-lea Colocviu al Conferintei Europene a Radiourilor Crestine (CERC). La întrunire au participat reprezentati din Cehia, Franta, Italia, Malta, Olanda, Portugalia, Slovacia, Slovenia, Spania, Rusia, Ungaria si Vatican. Evenimentul a fost organizat de Mitropolia Moldovei si Bucovinei, prin Radio Trinitas, în colaborare cu Secretariatul de Stat pentru Culte si cu Episcopia Romano-Catolica din Iasi. Tema Colocviului, **Dialogul si cooperarea în Europa pentru educarea noii generatii**, a reunit personalitati cunoscute ale domeniului, începând cu IPS Mitropolit Daniel, domnii Luigi Bardelli, presedintele CERC, Emmanuelle Jousse, Director General si Secretar General CERC, Victor Formosa, Director Executiv CERC, Pierre Lorindon, secretar adjunct CERC, Alessia Caricato, Claudio Cagnoni, Franco Rossi, Fiorella Girardo (membrii în Consiliul de Administratie CERC), pr. Henri Madelin, directorul Oficiului Catolic de Informare si Initiativa pentru Europa, Petru Gherghel, Episcopul Diecezei Romano-Catolice de Iasi, pr. Nicolae Dascalu, Director Coordonator al Institutului Trinitas. Lucrarile Colocviului s-au desfasurat în Sala „Dr. Iustin Moisescu” a Centrului Eparhial Iasi în sedinte plenare, dar si în ateliere de lucru având ca teme: **Cum pot radiourile din CERC sa raspunda la cautarile tinerilor europeni ? si Radiourile noastre si ecumenismul**. În deschiderea Colocviului domnul Adrian Bourceanu a citit un mesaj din partea domnului Adrian Lemeni, secretar de stat în Ministerul Culturii si Cultelor. Tot în deschiderea Colocviului, IPS Daniel, Arhiepiscopul Iasilor si Mitropolitul Moldovei si Bucovinei a rostit mesajul **Apostolatul radiofonic în Europa. Un ajutor multiplu în transmiterea valorilor cultivate de credinta crestina**. În prima zi a Colocviului, din partea C.N.A., au prezentat comunicari Gabriela Stoica, **Rolul autoritatilor de reglementare în protectia tinerilor: exemplul românesc**, Radu Teodorescu, **De la universul monastic la universul media** si Antoaneta Tanasescu, „**Ar trebui un cântec încapator precum ...**”. În cea de-a doua zi a Colocviului, IPS Daniel a vorbit despre **Dialogul si cooperarea în serviciul transmiterii valorilor crestine noilor generatii, într-un context ecumenic (interconfesional)**. Reproducem în cuprinsul revistei noastre aceste texte.

Rolul autoritatilor de reglementare în protecția tinerilor – exemplul românesc

Înalt Prea Sfinția Voastră,
Sfințiile Voastre,
Doamnelor și domnilor,

Eu și colegii mei, doamna Antoaneta Tanasescu și domnul Radu Teodorescu suntem onorați să reprezentăm Consiliul National al Audiovizualului la cel de al XIII-lea Colocviu al CONFERINTEI EUROPENE A RADIOURILOR CRESTINE care are loc la Iași. Acest eveniment se integrează în mod fericit într-o săptămână luminată din destinul României, care alături de două momente istorice: decizia irevocabilă privind aderarea țării noastre la Uniunea Europeană și organizarea summit-ului francofoniei, manifestare de amploare care ne conferă o mare vizibilitate mondială. De aceea, reuniunea de la Iași – un fel de summit al radiourilor creștine, de la Atlantic la Urali – capătă o semnificație specială. Reunite într-o prestigioasă structură de societate civilă – CERC – „aceste radiouri au contribuit la construirea unei Europe pe baza principiilor etice și spirituale, favorizând cunoașterea și apropierea popoarelor, promovând o operă care a permis consolidarea, în rândul ascultătorilor, a conștiinței rădăcinilor creștine comune bazate pe învățătura lui Christos” (din cuvântul Papei Ioan Paul al II-lea, rostit la Roma la a zecea aniversare a CERC, din 2004).

Tema Colocviului „Dialog și cooperare în Europa pentru educarea noii generații” traduce un imperativ al lumii actuale și rezonază perfect cu programul lansat de CNA acum două săptămâni, tot la Iași, în cadrul unui alt simpozion internațional și intitulat sugestiv „Copilul, prioritate națională”. Aceste evenimente succed în mod fericit primul Forum internațional organizat în luna iunie la București de CNA în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării pe tema „Media, violența și educația”. Am menționat aceste manifestări pentru a semnala că în România, în ajunul integrării europene, problema educației tinerilor se impune cu anvergură unei dezbateri naționale al cărei promotor este CNA. Din păcate, audiența unei atare problematice, la nivelul întregii societăți, este destul de redusă. Nemulțumirile, murmurate sau clamate pe mai multe voci, ocupă prima pagină a jurnalelor doar cu ocazia începerii școlii, data la care au loc tradiționalele proteste ale dascălilor, sau în situații excepționale legate de acte de violență sau de scandaluri publice. Investiția în educația tinerilor, care implică familia, școala, biserica și mijloacele mass media – în principal audiovizualul – este departe de a deveni o prioritate națională. Într-o lume care a înlocuit civilizația Guttenberg a cărții și a lecturii cu cea a televiziunii și a internetului nu putem vorbi de un demers educativ care să nu încvada responsabilitățile audiovizualului, implicit pe cele ale autorităților de reglementare în materie. Conștient de rolul său, Consiliul s-a implicat efectiv, mai ales în

cursul ultimilor ani, într-un efort aproape solitar destinat sensibilizării opiniei publice, a dascălilor, a familiei, a societății civile și, bineînțeles, a radiodifuzorilor, cu scopul de a realiza împreună o strategie națională de protejare a tinerilor. Violenta, drogurile, vulgaritatea, agresivitatea, obscenitatea, pornografia reprezintă amenințări grave pentru tinerii debusolați și lipsiți de suportul ferm al unei democrații funcționale. Campania *Audienta fara violenta* pe care am lansat-o în urmă cu trei ani, în pofida eforturilor noastre și a implicării societății civile, a avut efecte modeste. Societatea civilă, extrem de activă în Occident, are la noi o agendă cu alta ordine de prioritate. Studiile sociologice și cercetările comandate de CNA demonstrează clar dependența copilului român de micul ecran, al televizorului sau al computerului. Modelele sale sunt vedetele emisiunilor de divertisment, cântăreții la moda, manelistii și sportivii. Violenta face parte din normalitate, peste 40% din copii nu o mai percep ca pe o stare extremă, condamnată. De aceea considerăm că introducerea în curricula școlară a unui nou obiect de studiu „Educația pentru media” devine o urgență. Această materie, existentă de mulți ani în Occident, își propune să pregătească elevii pentru receptarea corectă a telemesajelor, pentru formarea discernământului de telespectator. În acest scop, încercăm să convingem Ministerul Educației și Cercetării împreună cu jurnaliștii de la Clubul Român de Presă și Centrul de Jurnalism Independent de importanța acestei discipline, introdusă, deocamdată, doar opțional în programa elevilor de clasă a XII-a. Video-copilul de care vorbea Sartori are nevoie de consilierea părintelui, a educatoarei, a învățătoarei și, mai târziu, a profesorului pentru a înțelege granița dintre realitate și ficțiune, pentru a nu se lăsa pradă tentației de a imita, de a copia, de a-și abandona capacitatea gândirii proprii.

După cum ați remarcat, am început prin a mă referi la partea mai puțin vizibilă și, deci, mai puțin cunoscută a activității CNA: cea de cercetare, de expertiză, de dezbateri, de provocare a parteneriatelor publice, adică de societate civilă. Suntem convinși că, în absența responsabilizării tuturor factorilor cu implicare directă sau indirectă în educarea și protejarea tinerilor, aplicarea oricât de riguroasă și de promptă a reglementărilor legislative nu este suficientă. CNA este o instituție cunoscută, îndeobște, ca autoritate de reglementare a pieței audiovizuale care monitorizează și sancționează felul în care posturile respectă legea. De menționat că legea noastră corespunde întru totul, la ora actuală, standardelor europene din acquis-ul comunitar, care în materie de audiovizual înseamnă Directiva TFF. Fiind aici, însă, la un Colocviu consacrat radiourilor creștine, mă voi referi în continuare la câteva aspecte legate direct de acest segment al presei electronice, adică radiourile. În România, cultura radioului nu are o istorie prea bogată și nu a cunoscut succese deosebite nici după 1989. Numărul mare de posturi care au apărut nu a generat o diversificare a programelor și o stimulare a pieței creativității. Originalitatea se lasă așteptată. Radioul public evoluează extrem de lent în sensul unei

alternative reale la posturile comerciale. Acestea fac audienta prin muzica de top si emisiuni de asa-zis divertisment, în direct cu ascultatorii bazate pe dialoguri inconsistente, adesea vulgare, care exploateaza substratul sexual si bascalia. Trebuie sa recunoastem ca, în ciuda corului de nemulumiri identificate de sondaje fata de calitatea programelor audiovizuale, violenta, sexul, vulgaritatea, kitsch-ul fac rating, adica se vând bine. Emisiunea domnului Buzdugan, care a primit numeroase sanctiuni din partea CNA-ului, ca si bascalia domnului Dobrovolschi sau a Cârcoțasilor, au o buna audienta. În acest peisaj radiofonic, mai degraba monoton, CNA a încurajat constituirea unei retele nationale de radio a Bisericii Ortodoxe Române, ca alternativa la radiourile private si chiar la postul public. Am gândit ca strategia noastra se va concretiza într-un radio national cu un trunchi comun de programe si cu ferestre locale. Trebuie amintit ca, multa vreme, evident dupa '90, BOR nu a fost interesata de un astfel de proiect. De aceea, primele radiouri religioase nu i-au apartinut. *Micul Samaritean, Vocea Sperantei, Vocea Evangheliei* au luat licente în anul 1993 in vreme ce primul radio al BOR pentru care a solicitat licenta Mitropolia Moldovei si a Bucovinei emite din 1998.

Subliniez: este meritul incontestabil al Mitropoliei Moldovei de a fi creat primul radio crestin din Romania. Un radio care ramâne embrionul fecund al retelei nationale a BOR. Un radio care are la ora actuala 24 de frecvente si o emisie prin satelit. Un radio a carui grila de programe s-a imbogatit si diversificat continuu, sporindu-si audienta si prestigiul. Un radio care promite sa devina o autentica alternativa la radiourile comerciale, cu vocatie culturala si ecumenica. În acest context, vreau sa mentionez faptul ca CNA nu a avut în vedere sa creeze o piata concurentiala pentru radiourile diferitelor Mitropilii, ci a dorit sa stimuleze constituirea unei retele nationale a BOR, cu ferestre locale. Felul în care se poate realiza acest post de radio national tine de strategia dumneavoastra. Este regretabil, însa, ca la ultimele concursuri de alocare a frecventelor organizate de CNA am fost pusi în situatii delicate, constatând ca unele Mitropilii se contracandidau, ajungându-se chiar la reclamatii. Pentru noi, Biserica Ortodoxa Româna este una singura si înțelegem sa sprijinim crearea unui post national prestigios, cu un trunchi unic de programe si cu ferestre locale, în functie de specificul fiecărei regiuni. Un post care sa reprezinte o voce distincta în familia europeana a radiourilor crestine carora domnul Jack Hanning le transmitea, în urma cu putin timp, urmatorul mesaj: „ Les radios chrétiennes peuvent aider l'Europe et les institutions qui composent l'Europe à servir les peuples et à servir les hommes et les femmes dans vos communautés. A notre époque où le monde est confronté à tant de menaces, devant la globalisation des marchés et la mondialisation des médias, vous avez la chance de pouvoir aider à renforcer la notion de justice, de droits et de respect pour toutes les composantes de nos sociétés”.

Valorile crestine, ecumenismul, cultura nationala trebuie promovate pe o singura voce, capabila sa contribuie fundamental la educatia tinerilor, a generatiei care va faptui integrarea europeana, îmbogățind-o cu dimensiunea româneasca a creativitatii.

DE LA UNIVERSUL MONASTIC LA UNIVERSUL MEDIA

RADU TEODOREL, MEMBRU C.N.A.

In conformitate cu legislatia europeana, Consiliul National al Audiovizualului este autoritate publica autonoma, autoritate unica de reglementare in domeniul audiovizualului si garant al interesului public.

Asadar, si in România, ca si in celelalte tari ale Uniunii Europene, prioritatile Consiliului sunt prioritatile fiintei umane, adica protectia minorilor, protectia demnitatii si a drepturilor la propria imagine, informarea corecta si pluralismul.

Dar, ce nu poate fi reglementat, este modificarea radicala a aparatului cognitiv, a mentalitatii, a modului de gândire propriu lui *homo sapiens* care se transforma, acum, in pragul mileniului 3, in *homo videns* pe care Giovanni Sartori, in **Homo Videns. Televisione e post-pensiero** (1997) il prezinta drept prizonier al inculturii. Asa ca, nu întâmplator, cartea a fost tradusa, in 2005, la Editura Humanitas, sub titlul **Homo videns. Imbecilizarea prin televiziune si post-gândirea**.

Este evident ca inainte chiar sa invete, sa scrie si sa citeasca, mintea, sufletul copilului se afla sub o ploaie de sunete si imagini, promovate mai ales de televiziune, mai nou, internet si, in proportie mult mai mica de transmisiunile radiofonice.

Asa ca, cei „7 ani de acasa” devin 7 ani de audio-video, generând „video copilul”. Pentru Giovanni Sartori „precumpanirea vizibilului asupra inteligibilului il face pe om sa vada, fara sa inteleaga”. Si aici se afla primejdia (e drept, tentativa ca orice primejdie) careia ii cad victime copilul, adolescentul, tânarul: excesul de vizionare a programelor de televiziune si navigarea pe internet, pot duce, din punctul meu de vedere, mai ales in lipsa unor solutii alternative, pe de o parte la demolarea gândirii analitice, meditative, iar, pe de alta parte, la cantonarea stricta in existenta imediata, materiala, profana, indepartând pe om de binefacerile si rigorile valorilor spirituale.

Copilul se obisnuieste, astfel, sa primeasca, vrând-nevrând imagini fabricate care nu-i solicita nici cel mai mic efort intelectual ci doar simpla memorare transformând gândirea creatoare in depozit de fisiere pentru inregistrare cantitativa a informatiilor.

Cum ne putem imagina, in aceste conditii, profilul generatiilor viitoare produse mass-media? Sa fi devenit omul un terminal al calculatorului, televizorului, radioului si telefonului mobil, sa nu-si mai dea seama ca acestea nu sunt simple extensii ale

destinului sau, sa nu realizeze ca din stapân al tehnicii a devenit prizonierul, chiar victima ei?

Din pacate, totul sau aproape totul in comunicarea audiovizuala tine de o ideologie care creeaza o falsa constiinta ce sta la originea unor false cunoasteri. Este „defectul” major al audiovizualului ce reuseste contraperformanta de a saraci ideologia de autentica sa menire si de a-i anula (sau deturna) principiul fundamental, principiul consensului. Adica tocmai acel principiu care poate gasi un teren favorabil in comunicare, cu efecte benefice asupra psihicului.

Ceea ce defineste cel mai bine comunicarea audiovizuala este notiunea de câmp, al carui sens a fost definit de Pierre Bourdieu in **Question de sociologie** (1980): „Pentru ca un câmp sa functioneze, trebuie sa existe mize si oameni gata sa joace jocul, dotat cu acel habitus implicând cunoasterea si recunoasterea legilor jocului si mizelor..”.

Aceasta, in teorie, pentru ca, in practica, dupa parerea mea, câmpul comunicarii audiovizuale este alterat, neexistând acel habitus: legile jocului sunt putin cunoscute, iar miza, este in cele mai multe cazuri, ascunsa sau subordonata tiranic audientei.

Domeniul contemporan al mass-media agraveaza separatia dintre lumea obiectiva-materiala si cea subiectiva-intelectuala, a ideilor, omul ramânând dependent de o ideologie consumista sub dominatia pietei care tinde sa se mondializeze, si dupa cum conchide Michael Paul Gallagher in lucrarea **Fede e Cultura. Un rapporto cruciale e conflictuale** (1999), „refuza transcendentă si dimensiunea spirituala a vietii”.

Raport conflictual, asadar, accentuat in timpurile moderne care duc spre ultima consecinta initiativele Renasterii de a rationaliza si desacraliza situarea individului fata de principiile cosmice, cum s-a observat: „omul medieval vorbea cu Dumnezeu iar omul modern vorbeste cu el insusi”. Parafând, astfel, desprinderea de sacralitate.

Primele manifestari culturale sunt legate structural de existenta sacralitatii. As aminti de o veche asezare proto-urbana numita Catal Huyuk in Anatolia situata la incrucisarea a doua medii naturale: pajistea si terenurile aluvionare, asezare atestata ca functionând intre anii 7100-6300 I.C. Aici se practica un cult al stramosilor in unele incaperi deosebite de celelalte prin prezenta unor decoratiuni, statui si statuete. Fiecare dintre aceste incaperi era destinata sa satisfaca exigentele religioase a trei sau patru case.

Este vorba de mai mult decât despre un cult domestic, dar care satisfacea prin manifestari culturale impuse de o forma de credinta.

In **Tratat de istoria religiilor** M. Eliade considera ca „existenta omeneasca se realizeaza simultan pe doua planuri paralele: cel al temporalului, al devenirii, al iluziei si cel al eternitatii, al substantei, al realitatii”.

Altfel spus, sfera cotidianului inscrisa in fluxul devenirii este in sine neautentica, lipsita de valoare si pentru a atinge plenitudinea realitatii, eatrebuie in mod necesar sa se

transforme în opusul său, în sacru. De fapt, sacru și profanul se opun în mod radical, așa cum valoarea se opune nonvalorii. În relația sacru-profana, singurul raport purtător de necesitate este acela care proiectează profanul în mod intrinsec, lipsit de semnificație, în sfera sacrului, cu scopul de a dobândi valoare.

Recurgerea la sfera sacrului are o funcție mântuitoare, iar legătura religie-cotidian are o importanță semnificativă. Este vorba de fapt de o măsură culturală aptă să facă față cotidianului.

Cotidianul se repetă chiar dacă încearcă să o facă după o spirală și nu după un cerc. Teoria repetiției apare atât în lucrarea **Le mythe de l'éternel retour. Archetypes et repetition** (1949) a lui M. Eliade cât și în lucrarea **La fine del mondo contributo all'analisi delle apocalissi culturali** (1977) aparținând lui E. De Martino, unde teza este detaliată: „natura tinde către eterna reîntoarcere, deoarece este lenesă, deoarece întoarcerea la identic este modul cel mai economic al devenirii, deoarece este încultă; ea este dominată de repetiție, de o necesitate uriașă de a se repeta [...] coacțiunea de a se repeta este în om ca un fel de boală psihică, ca o dezarticulare și ca o năruire a prezentei și a universului, ca un instinct al morții”.

Pentru cotidian există însă o modalitate de a se repeta care aparține pe deplin planului culturii și care nu este prin nimic un simptom de regres. Există modelul ritului religios, pe dimensiunea căruia se evidențiază un tip de repetiție nespontana supusă disciplinei omenești.

În realitatea cu care se confruntă omul și pe care nici nu a instituit-o și nici nu a organizat-o, totul ar putea să pară periculos și imprevizibil, dar o dată cu acceptarea codului moral înalt spiritual, singurul, în fond, care poate face distincția între ceea ce este și ceea ce nu este permis, existența sa este mai sigură chiar dacă este între limite mai restrânse. Instituirea acestui cod moral are prerogativa de a promova activitatea profana, creează condițiile de manifestare a acesteia între anumite limite, eliberând-o de tot ceea ce amenință să o sufocă.

Practic, limitele omului sunt date de limitele sfinteniei sale.

Cu siguranță posturile de radio creștine prin conținutul programelor sunt alternativă care cheamă la promovarea adevăraților valori culturale, la meditație, la sacralitate.

Consider că drumul de la universul monastic la universul mass media se înscrie în istoria culturii românești, echivalând cu două impulsuri intelectuale diferite ca geneză, structură și finalitate. Diferite, dar nu incompatibile, cum bine ne dăm seama de mai mulți ani de când ascultăm la început postul de radio TRINITAS, căruia i s-au alăturat posturile de radio RENASTEREA, PRAXIS, RADIO MARIA, REÎNTREGIREA, RADIO DOBROGEA și RADIO LUMINA. În fond, ele actualizează tulburătoarea forță a nucleelor

monastice de a genera idei si institutii cu exemplara perseverenta si tot atât de exemplara capacitate de innoire.

E cazul sa evocam vremuri de demult, când între anii 1424-1448, la manastirea Neamt, activa Gavriil format in mediul de cultura bizantina de la Curtea din Suceava , reprezentant al celebrei scoli de copisti care au fondat si au explicat un stil intrat in atentia specialistilor sub numele de „izvod moldovenesc”: frumuseti caligrafice, ornamente geometrice de o mare eleganta si armonie, resurse coloristice surprinzatoare cuprinse in arta miniaturii. Manuscrisele pastrate in tara sau in marile biblioteci ale lumii (Oxford, Biblioteca Bodleiana) probeaza valoarea acestor splendide realizari ce vor intemeia o traditie care ajunge pâna la Anastasie Crimica.

Mai târziu, tot manastirile vor gazdui alaturi de copisti-desenatori pe viitorii editori in persoana tipografilor talmacitori care deschid la rândul lor o alta pista spre institutiile fundamentale ale unui popor.

Sa adaugam ca, in pragul anilor 1500, manastirile faciliteaza si, mai ales, incurajeaza dezvoltarea artelor plastice, in special pictura si arhitectura, de asemenea pun bazele unor colectii de carte, germenii viitoarelor biblioteci.

Bibliotecile, muzeele, colectiile de arta, editurile de la noi incep prin a exista in spatiul monastic. In acest spatiu si-a facut loc si primul post de radio crestian din România, radio TRINITAS, care functioneaza in turnul Goliei.

Spun toate acestea din dorinta de a infirma impresia ca universul monastic este lent, monocord si inchis prin comparatie cu cel radio-tv, dinamic, divers, deschis. Dimpotriva, el are o diversitate de reala amplitudine si se deschide cu generozitate programelor spirituale, oferind cu aceeasi generozitate ajutor universului mass-media. Intre cele doua lucruri, afinitatea e de structura, nu de conjunctura. Altfel, ce l-ar fi determinat pe Mircea Eliade sa includa între „miturile lumii moderne” pe cele impuse de mass- media? As cita câteva dintre rândurile care deschid capitolul **Mituri si mass-media** din **Aspecte ale mitului (1963)**: „Cercetari recente au pus in lumina structurile mitice ale imaginilor si comportarilor impuse colectivitatilor pe calea a ceea ce se numeste mass-media. Acest fenomen se constata indeosebi in Statele Unite. Personajele din *comic strips* infatiseaza versiunea moderna a eroilor mitologici sau folclorici. ei intruchipeaza in asa masura idealul unei mari parti a societatii, încât eventualele retusuri aduse comportarilor lor sau, mai mult inca, moartea lor, provoaca adevarate crize printre cititori; acestia reactioneaza cu violenta si protesteaza, trimittând mii de telegrame autorilor de comic strips si directorilor de ziare. Un personaj fantastic, Superman, a devenit extrem de popular multumita mai ales iidoitei sale identitati: coborât dintr-o planeta disparuta in urma unei catastrofe si inzestrat cu puteri prodigioase, Superman traieste pe Pamânt sub aparentele modeste ale unui jurnalist, Clark Kent; se arata timid, sters, dominat de colega lui, Lois Lane. Acest camuflaj umilitor

al unui erou ale carui puteri sunt literalmente nemarginite reia o tema mitica foarte cunoscuta. In ultima analiza, mitul Superman satisface nostalgiile secrete ale omului modern care, stiindu-se decazut si marginit, viseaza sa se dezvaluie intr-o zi ca un *personaj exceptional, ca un erou*".

“Ar trebui un cântec încapator precum ...”

Antoaneta Tanasescu

M-as opri o clipa pentru a primi un sfat si a face o marturisire. Întrebarea pe care o împartasesc aici si acum sta în inima mea de mai multa vreme si a fost actualizata intens de auditiile Trinitas, Radio Maria sau Reintregirea. Mult timp m-am temut sa o rostesc. Pentru ca, de fapt, nu eram pregatita sa mi-o asum pâna la capat. Acum am curajul pentru ca în jur sunt oameni care au trecut si trec prin aceeasi experienta. Sunt caliti, asadar. Viata lor are cerul acoperit de cuvinte. Care sunt, si aceasta este întrebarea, cuvintele cele mai potrivite pentru a împartasi intelesurile Cartii Sfinte? Radioascultatorilor. Enoriasilor, fie ei maturi, fie ei copii. Noua tuturor. Ascult dialogurile, ascult convorbirile duhovnicesti, recunosc ca Sfintii Parinti sunt contemporanii nostri, iar la orele amiezii, pe seara sau dimineata devreme urmaresc **Evanghelia si viata, Catehism. ABC-ul credintei, Evanghelia si Liturgia, Ortodoxia pe întelesul tuturor, Biserica si societatea, Ghidul crestinului ortodox.**

La urma urmei, bariera dintre Antichitate si crestinism poate fi inteleasa drept o bariera lingvistica. Preluind un pattern de demult, lumea cea noua accepta coexistenta a doua registre de comunicare, folosirea a doua "limbi", una „înalta”, sacra, a misterului religios si, prin extensie a domeniului juridic, politic, administrativ, literar, larg cultural, cealalta „vulgara”, "verba cotidiana" reflectând simpla intentie conversationala. La noi, slavona , vazuta ca „latina medievala” a Rasaritului, a dominat lumea lumea clericilor, diaconilor, copiistilor, editorilor, functionarilor statului. Nu a fost limba materna a românilor si nici nu a fost apropiata în vreun fel de aceasta. În mediul administrativ, slavona a vietuit o vreme alaturi de latina, greaca, polona. Asadar, revenim : multe secole cei mai multi enoriasi au ascultat slujbe intr-o limba pe care nu o întelegau. Si cind Reforma a propulsat adoptarea limbilor nationale , situatia în loc sa se simplifice s-a complicat si mai mult pentru ca dilema a fost si este în ce " limba " trebuie tradus , comentat textul sacru. În ce "limba", dintre toate posibilitatile de a exista ale limbii române. Mai exact, in care dintre infatisarile ei stilistice, dintre "nivelele" ei stilistice. Si pronuntind aceasta sintagma, nu-mi ramine decit sa evoc, pentru o clipa, celebra metafora a "roatei virgiliene", cu cele trei "stiluri" (inalt, mediu si umil) pentru

ca semnificatia tipologica a termenilor isi pastreaza o neabatuta actualitate. În pragul lui 400, Sf. Grigorie al Nyssei medita asupra **Tâlcuirii amanuntite la Cântarea Cântarilor** si descifra în adâncurile semnificative ale textului cele patru **sensuri**: literal, literar, moral si anagogic. Asa va gândi, mai târziu, si Dante, iar termenii vor strabate lumea clasica si moderna pentru a ajunge în clipele actuale ale postmodernismului (Wellek, Warren, Deleuse, Paul de Man). Timpul ne învata ca si în acest caz monolitul semantic nu functioneaza. Mai mult, consonantele, armoniile, incidentele si discrepantele intertextuale fac din Biblie un text în care privim ca într-un abis fara fund. Iar abisul, pentru a deveni inteligibil, trebuie cercetat. Si, iata ca, o editie recenta din ciclul **Evanghelia si viata**, difuzata duminica dimineata la Radio Trinitas, nu face decât sa aplice acest sistem de analiza cu referiri la "pescuirea minunata", relatata de Evanghelie, propunând, în fond, o perspectiva pe care am putea-o numi arheologica, adica interesata a coborî dincolo de aparenta în structurile esentiale si eterne ale esentei. La fel procedeaza si alte emisiuni de la Trinitas sau Radio Reîntregirea, urmând modelul clasic al predicii, asa cum a fost el fixat pe pamânt românesc de la Antim Ivireanu spre Nicolae Steinhardt.

Revin la întrebarea initiala pe care si-o pune, desigur, de mai multe ori pe zi, fiecare dintre redactorii posturilor de radio: care sunt cuvintele cele mai potrivite pentru a înfatisa întelesurile Cartii Sfinte. Aceasta, mai ales, în conditiile în care s-au adunat si suficiente semne si suficiente fapte care semnaleaza tendinta de coborâre a registrului stilistic înalt spre lumea colocvialitatii denotative lipsita de back ground intelectual. În acest mod, se spune (uneori se si crede) ca cei ce intra in biserica sau asculta emisiunile radiofonice vor întelege mai repede si mai bine Biblia. Nu disting virtutile unui asemenea drum. Nu accept ca ca minima exigenta, lipsa de efort, cei vechi vorbeau si de "cazna proprie" sa fi premiate. Sunt destule, sunt prea multe domeniile unde acest lucru se petrece. De asemenea, cred ca nu este o decizie intelectuala si morala hotarârea de a traduce Biblia direct din engleza. Sau din franceza. Sau din oricare alta limba moderna. Fara a atinge, macar, sipetul limbilor începatoare.

Ascultam emisiunile radiofonice invocate mai devreme. Aici, în studiourile din Oradea, Alba Iulia, Constanta sau Iasi, ca si în spatiul sacru al amvonului sau naosului, interventia individuala nu înseamna simpla prezenta conversationala, ci presupune un act de asumare intelectuala si morala, definind nu un registru lingvistic, ci un destin.

Lectia istoriei poate sa ne lumineze într-o oarecare masura. Revenind la Tarile Române, de la bun început optiunile nu au avut doar conotatii filologice. Traducând **Noul Testament** de la Balgrad, Simion Stefan înainta, la 1648, cu prudenta „Noi drept aceia ne-am silit decât în cât am putut, sa izvodim asia cum sa înțeleaga toti, iara sa nu vor înțelege toti, nu-i de vina noastra, ce-i de vina celuia ce-au rasfirat rumanii printr-alte tari, de s-au mestecat cuvintele cu alte limbi, de nu graesc toti într-un chip”. Pe acest drum este firesc sa se ajunga la celebra teza a normei unice „Aciasta înca va rugam sa luati

aminte ca rumanii nu graescu în toate tarale într-un chip, înca neci într-o tara toti într-un chip; pentr-aceia cu nevoie poate sa scrie cineva sa înțeleaga toti, graind un lucru unii într-un chip, altii într-alt chip: au vesmant, au vase, au altele multe nu le numesc într -un chip. Bine stim ca cuvintele trebuie sa fie ca banii, ca banii aceia sant bune carele le înțeleg toti”.

Si care au fost solutiile pentru aceasta norma unica adoptata în cuprinsul destinului editorial al Bibliei in limba romana, al Bibliei si ,inevitabil, al actiunii de promovare a intelesurilor ei prin comentarii, eseuri, predici si, mai nou, emisiuni de radio si de televiziune? O prima solutie ar fi cea din **Cazania** tradusa la 1581 de „popa Iane si popa Mihai” din Scheii Brasovului: puterea traslatiei lingvistice. „ C’am fost cugetat si aceasta, ca sa fie mai lesne si mai usor a ceti si a înțelege pentru oamenii ceia prostii”. Dupa multi ani, Lucian Blaga va medita asupra semnificatiei acestui punct de vedere, vazând în introducerea limbii române în biserica ortodoxa „în locul slavonei sacre, care s-a mentinut atâta timp doar prin puterea traditiei” o dovada de „uimitoare putere de selectie organica”.

O alta solutie ar fi cea adoptata la 1570 de **Psaltirea** lui Coresi ce propune, în fond, modelul stilistic al hrisoavelor voievodale .Iata cum suna fraza Diaconului :„cu mila lui Dumnezeu, eu diaconul Coresi, daca vazuiu ca mai toate limbile au cuvântul lui Dumnezeu în limba [lor] numai noi rumânii n-avam, si Hristos zise, Matei 109, cine ceteste sa înțeleaga; si Pavel Apostolul înca scrie la Corintu 155, ca într-o beserica mai vratos cincii cuvinte cu înțelesulu meu sa graescu ca si alalti sa învatu, decâtu întunerecu de cuvinte neînțelese într-alte limbi; începutu-s-au sa scrie aceste sfinte psaltiri în luna lu februarie 6 zile si s-eu sfârșit în luna lui mai 27 în cetate în Brasovu.. Va leato 7078 (1570)”. Numai ca, simbolica incidenta, cerneala folosita la Brasov este aceeași cu cea a a copiistului din Cancelaria moldava atunci când, la 1475, cu un secol nainte de Coresi, transmite principilor crestini din Europa o scrisoare dictata de Stefan cel Mare. Lentoarea cermonioasa, bine reglata a frazei, efectul de lumina al podoabelor retorice, tensiunea continuta a inversiunilor stilistice se vor constitui, inca de la 1500, drept indici definitorii pentru vorbirea si sciirea eleganta. Iata dovada :„ Prea luminatilor, prea puternicilor si alesilor domni a toata crestinatatea, carora aceasta scrisoare a noastra va fi aratata sau de cari ea va fi auzita. Noi Stefan Voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Tarii Moldovei, ma închin cu prietenie voua tuturor carora va scriu si va doresc tot binele si va spun domniilor voastre ca necredinciosul împarat al turcilor a fost de multa vreme si este înca pierzatorul întregii crestinatati, si în fiecare zi se gândeste cum ar putea sa supui si sa nimiceasca toata crestinatatea. De aceea facem cunoscut domniilor voastre ca pe la Boboteaza trecuta, mai sus numitul turc a trimis în tara noastra si împotriva noastra o mare ostire în numar de 120.000 de oameni, al carei capitan de frunte era Soliman pasa, beglerbegul”.

În sfârșit, o alta soluție, de asemenea în incidenta unui model retoric cultural, este cea aleasă, în 1938, la 250 de ani de la tipărirea **Bibliei** lui Serban Cantacuzino, de preotii profesori Vasile Radu și Gala Galaction. Domniile lor constată că și în Europa de Vest și la noi traducerea **Bibliei** precede apariția marilor cărți ale literaturilor naționale: **Biblia** engleză față de Shakespeare, **Biblia** lui Luther față de Goethe, iar la noi „**Biblia** principelui Serban Cantacuzino este cu aproape 200 de ani mai veche decât Alecsandri, Odobescu, Eminescu, Creanga, Caragiale și Cosbuc”. Cu toate acestea, observă „prea smerității ostentative” ce oferă românilor o splendidă versiune a **Bibliei**, cu toate acestea „pentru anumite pricini proprii stării noastre bisericesti și culturale”, nu se poate dovedi că **Biblia** a avut o „înfrâurire prea statornică și hotărâtoare” asupra literelor române. În schimb, teribilă inversiune de care suntem conștienți mai ales noi, modernii e împiedecă modelul stilistic al literaturii române este modelul dominant al traducerii din 1938, spiritul profund al frazei sadoveniene și al poezității eminesciene regăsindu-se în versiunea propusă **Cântării Cântarilor, Psalmilor, Prediciei de pe Munte**. Se poate, așadar, afirma că noua ediție a Cartii este tradusă nu în limba română din 1938 ci în limba literaturii române din toate timpurile. Repet cuvinte rostite adeseori în această expunere. Fiecare moment istoric al traducerii sau împărtășirii cuvântului sfânt este metonimia sau metafora unui moment larg cultural, intelectual al națiunii române. Acesta este filtrul, dacă nu chiar pivotul operațiunii de traducere sau propovăduire.

Slavona sau latina erau o altă limbă decât română. După Reforma, opțiunea lingvistică a fost înlocuită de o opțiune stilistică, mai precis de o opțiune retorică. Și, mai precis, de o opțiune intelectuală. Nu cred că merită să renunțăm la aceste câștiguri care sunt ale spiritului, nu ale Dictionarului Explicativ al limbii române. Din demagogie, populism sau pur și simplu indiferență, complexitatea semantică riscă să se identifice soluției unice: sensul unic și clar. Din fericire, însă, planul efortului minim este dejucat de chiar realitatea lingvistică, limba fiind ea însăși un construct retoric. Ce da dreptul că în spațiul sacru să se vorbească altfel decât în cel public. Chiar decât în acest spațiu public.

Și cum ar arăta acest altfel. Poetul visa: “ar trebui un cântec încapător, precum/Fosnirea matasoasă a marilor cu sare/Ori lauda grădinii de îngeri, când rasare/Din coasta barbătească al Evei trunchi de fum”. Convenție, ceremonie, intraductibilitate, insubordonare la concept. Misterul liturgic sporește, în fond, a lumii taină, generând neînțelegeri tot mai mari.

Ascultând cele de până acum, mulți dintre domniile voastre pot crede că mă tem să-mi rostesc părerea, că mă ascund printre cuvinte, profitând de cadența lor armonică. De aceea, voi conchide sub orizontul transparent al clarității. Cred că ni s-au dat două ”limbi” : una, ”de toate zilele”, atentă în a descrie mai ales coaja vremurilor, și a doua ”de sărbătoare” investigând miezul și parfumurile lor. Nu putem renunța la nici una dintre ele

decit alegind sa fim mai saraci, chiar mai saraci cu duhul, caci bine stim de demult, vorbirea este imaginea esentiala a gindirii, "forma mentis".

Asa ca v-as ruga respectuos sa acceptati toate aceste glose nu drept exercitii de stil ci de morala, de morala cu intransigenta si austeritatea ei cu tot.

Cea de-a XXIV –a Reuniune EPRA Dubrovnik (Croatia), 4-6 octombrie 2006

Din partea Consiliului National al Audiovizualului a participat la cea de-a XXIV –a Reuniune EPRA organizata la Dubrovnik, domnul Serban Pretor, director al Directiei Juridice si Reglementari.

Sesiunea plenara din data de 5 octombrie 2006 s-a deschis cu discutarea reglementarii continutului audiovizual în noul mediu informational, pornind de la un raport prezentat de Dunja Mijatovic, vice-presedinte al Platformei Europene a Autoritatilor de Reglementare (EPRA) si Director al Agentiei de Reglementare a Comunicatiilor din Bosnia-Hertegovina. Cu acest prilej a fost conturat un scurt istoric al utilizarii termenului „noile media”, contextul utilizarii acestuia si numeroasele definitii ce i-au fost acordate, alaturi de cele ce vizeaza noile tehnologii de comunicare, majoritatea axându-se asupra convergentei si interactivitatii pe care le ofera utilizatorilor. Cu acelasi prilej s-a abordat problema noilor media atât din perspectiva tehnologica cât si din perspectiva sociala.

Alexander Scheuer, director general si membru al comitetului executiv al Institutului European pentru legislatie în domeniul mass media (Institute for European Media Law – EMR) a abordat tema reglementarii continutului în contextul noilor media din perspectiva viitoarei **Directive asupra Serviciilor Media Audiovizuale** (AMSD) al carei titlu indica în mod clar intentia de a porni de la reglementarea difuzarii numai la televiziune si de a extinde regulile minime de armonizare si la serviciile media audiovizuale nelineare.

În legatura cu aceste aspecte au fost formulate urmatoarele precizari: în principiu, linia de demarcatie dintre linear si nelinear este clara. Astfel, este vorba despre un serviciu nelinear în situatia în care utilizatorul / telespectatorul hotaraste atât ce program vrea sa urmareasca cât si momentul de timp când va avea loc acest lucru,. Spre deosebire de acesta, în situatia în care depindem în calitate de telespectatori de programul stabilit de furnizor / difuzor si singura alegere care ne ramâne este aceea de a deschide/închide receptorul sau de a schimba canalul, atunci este vorba de traditionalul, serviciu de difuzare TV linear.

Emmanuel Joly, reprezentantul Comisiei Europene la reuniunea EPRA a prezentat propunerile de completare a dispozitiilor art.23 b) din proiectul **Directivei Serviciilor Media Audiovizuale**, care vizeaza asigurarea independentei autoritatilor de reglementare fata de ingerinte din zona politicului si a radiodifuzorilor. Textul este disponibil la adresa: <http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/regul/regul.en.htm#4>.

Cele trei **ateliere de lucru** simultane din prima zi a reuniunii au abordat următoarele subiecte:

1. Colaborarea autoritatilor de reglementare din domeniul audiovizual cu organismele de coreglementare si de autoreglementare.

Un recent studiu al PCLMP¹ privind autoreglementarea pe Internet a remarcat o tendinta ascendenta în delegare a competentelor de catre autoritatile de reglementare catre cele de co-reglementare si de auto-reglementare. În cadrul acestui atelier s-a analizat cooperarea în sectorul mass media în general, o atentie deosebita fiind acordata studiului colaborarii în domenii ce vizeaza protectia minorilor si publicitatea. Au fost abordate si dificultatile de colaborare întâmpinate datorita suprapunerii competentor de coreglementare si de autoreglementare în unele domenii. Analiza a vizat situatia reglementarii, coreglementarii si autoreglementarii în presa scrisa, societatile publice de radio si televiziune, societatile comerciale de radio si de televiziune.

2. Noutati în domeniul radioului digital

Scopul principal al atelierului l-a constituit analiza masurilor considerate a fi capabile sa faciliteze trecerea de la transmisia în sistem analog la cea în sistem digital. Cu acest prilej reprezentantii autoritatilor de reglementare din Marea Britanie, Germania, Norvegia si Franta au prezentat un studiu al situatiei radio-ului digital (DAB) la nivel national si international din punct de vedere al cadrului de reglementare, al identificarii conditiilor ce pot interfera cu procesul digitalizarii si al masurilor ce vizeaza promovarea DAB-ului si modelul distribuirii capacitatii frecventelor.

3. Aplicarea criteriului jurisdicției asupra radiodifuzorilor

Obiectivele principale ale mesei rotunde au fost:

- examinarea propunerilor de modificare a dispozitiilor privind jurisdicția din proiectul Directivei Serviciilor Media Audiovizuale,
- rolul efectiv al autoritatilor de reglementare în privinta solutionarii problemelor create de aplicarea criteriului jurisdicției.

În cea de-a doua zi, reuniunea plenara a EPRA a abordat doua probleme majore:

- cooperarea dintre autoritatile de reglementare din perspectiva Consiliului Europei.
- telefonia mobila si provocarile acesteia pentru domeniul audiovizual.

După o sumară incursiune în domeniul tehnologiei telefoniei mobile [i în cel al situației prezente al serviciilor oferite de această tehnologie în Europa, participanții s-au axat asupra acelor provocări cu care se confruntă în prezent autoritățile de reglementare în ceea ce privește stabilirea cadrului de reglementare adecvat, procedura de acordare a licenței [i protecția consumatorului.

Au fost formulate câteva întrebări cheie: cine trebuie să definească standardele în acest caz, autoritățile de reglementare sau piața? Cui trebuie acordate licențele: operatorilor de rețele, furnizorilor de servicii sau furnizorilor de conținut? Conținutul liber la retransmisie trebuie să se potrivească în această categorie [i atunci când este recepționat prin sistemul de telefonie mobilă, sau trebuie introdusă o taxă

¹ Programme in Comparative Media Law and Policy (2004) **Self-Regulation of Digital Media Converging on the Internet: Industry Codes of Conduct in Sectoral Analysis**. Oxford, 30 April 2004. Available under: <http://pcmlp.socleg.ox.ac.uk/text/IAPCODEfinal.pdf>

pentru această facilitate ? **Ca în alte ocazii, autoritățile de reglementare prezente la reuniunea EPRA au fost interesate de noutăți și din afara spațiului european. De aceea, prezentarea oferită de Comisia coreeană pentru radiodifuziune a fost considerată extrem de binevenită.**

Schema de mai jos a fost prezentată de Kiso Kim, reprezentantul autorității de reglementare în domeniul audiovizual (**Korean Broadcasting Commission**) pentru a arăta convergența sistemelor de comunicare din Korea.

Ce este DMB?

- T-DMB reprezintă o versiune avansată a versiunii europene a "European Digital Audio Broadcasting" care încorporează MPEG-4 tehnologie Multimedia. T-DMB funcționează în rețele ale turnurilor de transmisii și în cele neacoperite de filtre, în timp ce S-DMB funcționează în rețele de satelit, precum și în cele neacoperite de filtre.
- 'Mobile Multimedia Broadcasting': Multi-channel broadcasting care combină serviciile de televiziune, de radio și de transmisii de date destinate în principal recepționării prin intermediul telefoniei mobile

2

Situația din Europa în același domeniu al convergenței sistemelor de comunicație a fost prezentată de doamna Lisa di Feliciano, din partea AGCOM, Italia.

Prezentarea a vizat domeniile tehnologiilor, frecvențelor și a standardelor utilizate în acest domeniu, precum și progresele recente din Europa din domeniul DVB-H și al telefoniei mobile.

Tehnologii, standarde si frecvente

Scurta prezentare a tehnologiilor disponibile

	Terrestrial			Satellite	
Frequency band	MBMS	DVB-H	DMB	DVB-S	S-DMB
	UMTS	UHF	VHF - L	Ku-Ka	S
Technology	Broadcast extension of 3G	Extension of DVB-T	Extension of DAB	DVB-S (same used for DTH)	Evolution of S-DAB
Status	Available in 2007	Commercial service in Italy Trials across Europe	Available in Germany in 2006		Commercial service in Korea

Cele mai recente progrese in Europa

Dezbaterea privind progresele in domeniul serviciilor de telefonie mobila este foarte vie in tarile Uniunii Europene. Sunt exercitate presiuni puternice atat din partea operatorilor de telefonie mobila cat si din cea a altor parti direct interesate ca spectrul de frecvente sa fie pus la dispozitie pentru a oferi servicii clientilor

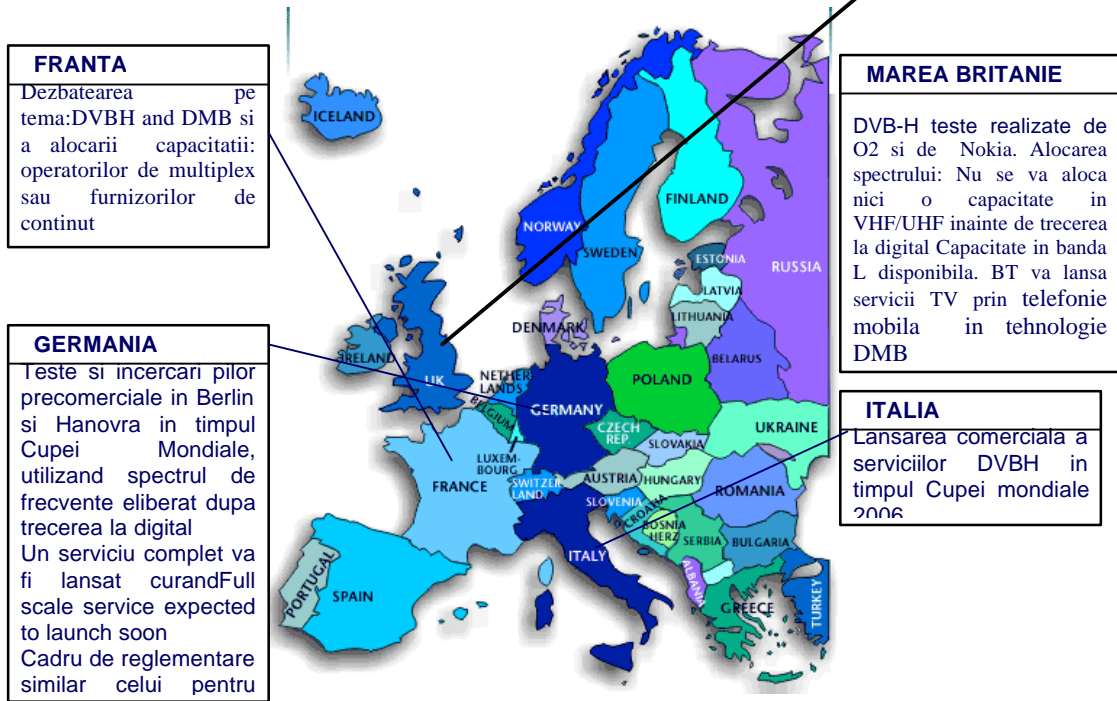
Majoritatea tarilor au organizat grupuri de studii sau comisii pentru a evalua:

- tehnologiile de care dispun
- capacitatea pentru alocarea unor astfel de servicii
- reglementarile privind acordarea de licente pentru astfel de servicii si protectia consumatorului

Acolo unde DVB-H a fost identificata drept principala tehnologie utilizabila, guvernul si autoritatile de reglementare evalueaza modalitati :

- care sa permita utilizarea operatorilor existenti de multiplex DTT
- de alocare a capacitatilor pentru operatori

Progrese de ultima ora in Europa

Progresele inregistrate de serviciile mobile in Italia

Doua retele nationale DVB-H s-au dezvoltat in perioada dintre finele anului 2005 si vara lui 2006

Vara 2005: "3" Italy fuzioneaza cu un radiodifuzor terestru si digitalizeaza reteaua realizata

Toamna 2005: Mediaset achizitioneaza una din retelele nationale terestre cu transmisie analoga si o transforma in retea digitala DVBH

Strategia: eliberearea a $\frac{3}{4}$ din capacitatea retelei DVB-H catre cei 3 operatori de servicii mobile (TIM, Vodafone and Wind) care nu si-au dezvoltat propria retea DVB-H, mentinand restul de capacitate pentru canalele proprii.

AGCOM lanseaza o larga consultare si emite reglementari care sa permita furnizarea de servicii launches an extensive consultation and issues a regulatory framework to allow the roll out of services

Cadrul de reglementare

- ➔ **Neutralitate tehnologica: operatorii de retele DTT pot dedica catre DVBH parti din capacitatea operatorilor de multiplex:**
 - cu obligativitatea de a informa autoritatea de reglementare
 - se aplica acelasi cadru de reglementare ca in cazul DTT

- ➔ **Rețele nationale exclusiv dedicate DVBH**
 - operatorii trebuie sa achizitioneze/transforme frecventele ce acopera mai mult de 50% din populatie
 - Licence se elibereaza pentru o perioada de 12 ani
 - Conditie obligatorie: fiecare operator de retea poate aloca doar un multiplex pentru program DVBH.

La finalul expunerii, doamna Lisa di Felicianonio si-a încheiat expunerea lansând o dezbatere pe tema viitorului canalelor de televiziune libere la retransmisie în contextul receptarii acestora si prin sistemul de telefonie mobila. Cu acest prilej doamna di Felicianonio prezentat opinia asociatiei consumatorilor din Italia, care sustine ideea ca telefonica mobila nu trebuie sa compromita sansa utilizatorilor de a putea receptiona canale libere la retransmisie, difuzate în sistem DVB-H standard.

Urmatoarele reuniuni EPRA:

Cea de-a XXV-a Reuniune EPRA din primavara anului 2007, este gazduita de Consiliul pentru Radio si Televiziune din Praga, Cehia

Cea de-a XXVI-a Reuniune EPRA din toamna anului 2007, este gazduita de Consiliul pentru Media Electronica din Sofia, Bulgaria

Cea de-a XXVII-a Reuniune EPRA din primavara anului 2008, este gazduita de Consiliul National pentru Radiodifuziune din Riga, Letonia

A 41-a Reuniune a Comitetului Permanent al Conventiei Europene privind Televiziunea Transfrontiera, Strasbourg, 9-10 octombrie 2006

Delegatia Consiliului National al Audiovizualului, numita prin Decizia nr. 692/26 septembrie 2006 - formata din d-na Gabriela Stoica, director al Directiei Integrare Europeana si Comunicare si d-na Aureliana Ionescu, consilier în cadrul Serviciului Integrare Europeana - a participat la Lucrarile celei de a 41-a Reuniune a Comitetului Permanent al Conventiei Europene privind Televiziunea Transfrontiera, organizata la Strasbourg, în zilele de 9-10 octombrie 2006.

Reuniunea a fost deschisa de presedintele Comitetului Permanent, dl B. Bergant (Slovenia).

Ordinea de zi a fost aprobata si a cuprins urmatoarele subiecte:

1. Informare privind semnarea si ratificarea Conventiei:

Nu s-au înregistrat noi adeziuni sau ratificari ale Conventiei.

2. Schimb de informatii privind aplicarea Conventiei:

a. discutarea listelor de evenimente de importanta majora prezentate de unele state.

Slovenia a explicat ca lista a fost supusa atentiei organizatiilor sportive dar nu s-a primit nici o reactie din partea acestora, si de aceea poate ar fi necesara o procedura mai simpla. Reprezentantul Comisiei Europene, dl. Harald Trettenbeim, a precizat ca cererea de consultare a detinatorilor de drepturi este o urmare a cerintei Directivei pentru o procedura transparenta în privinta unor astfel de decizii, iar raspunsul precis este optional. Conform Conventiei exista obligatia realizarii de liste si supunerii lor atentiei Comitetului permanent. Procedura a fost declansata pentru a detecta situatia reala a interesului comun în legatura cu acest subiect si pentru a întocmi un raport.

b. Examinarea Raportului despre masurile de implementare a recomandarii cu privire la protectia minorilor fata de programe pornografice.

Germania pune în discutie întrebarea daca în acest domeniu este nevoie de interventia statului sau de alte forme de coreglementare.

c. punctul 27 al Planului de Actiune al Conferintei ministeriale de la Kiev: urmarirea îndeaproape a respectarii demnitatii umane în media si în noile servicii de comunicare în scopul, daca e necesar, de a lua masuri legale sau formula alte initiative pentru a suplimenta sau întari Declaratia Comitetului Permanent pentru Televiziunea Transfrontiera asupra demnitatii umane si a drepturilor fundamentale ale omului.

3. Revizuirea Conventiei

a. Informare prezentata de reprezentantul Comisiei Europene în legatura cu proiectul Directivei privind serviciile media audiovizuale

Reprezentantul Comisiei Europene, dl. Harald Trettenbeim, a precizat ca proiectul Directivei privind serviciile media audiovizuale se afla în procedura de codecizie parlamentara. Conform calendarului stabilit, pâna la sfârșitul lunii noiembrie 2006 proiectul va primi un *General Agreement* (si nu o aprobare definitiva) din partea Consiliului European, urmând ca în luna decembrie sa fie adoptata o hotarâre de catre Parlament. Conform procedurilor, Comisia Europeana va adopta o aprobare definitiva în urma hotarârii Parlamentului. Principalele aspecte ale modificarilor ramân urmatoarele:

- extinderea limitata a domeniului Directivei, care va contine prevederi de baza pentru serviciile non-lineare

- protectia minorilor

- o propunere de compromis cu privire la *product placement* (acesta va fi interzis în anumite programe precum cele non-fiction sau pentru copii). Tarile membre vor putea elabora reguli mai stricte si mai specifice.

- jurisdicția: desi a avea sediul într-un stat si a tinti un public din alt stat este o libertate de baza, daca reglementarile din acest din urma stat sunt ocolite sunt permise masuri care sa restabilasca legalitatea

- mentinerea regulilor pentru publicitate (regulile de insertie, de non-întrerupere, etc)

Reprezentantul Comisiei Europene, dl. Harald Trettenbeim, a precizat ca exista sprijin pentru extinderea domeniului de aplicare a Directivei.

b. Examinarea proiectului preliminar de amendare a Conventiei

c. Examinarea documentului privitor la unele aspecte ale rolului Comitetului Permanent

d. Stabilirea Grupului de lucru pentru redactarea mandamentelor la Conventie. Germania, Franta, Austria, Slovenia s-au oferit sa lucreze in acest grup. Pâna la urmatoarea reuniune ce va avea loc peste un an, toate propunerile si consultarile vor fi circulat prin posta electronica.

A fost dezbatuta propunerea cuprinsa în scrisoarea adresata Comitetului Permanent de catre COPEAM în vederea extinderii domeniului de aplicare a Conventiei Europene privind Televiziunea Transfrontiera la statele mediteraneene. Majoritatea delegatiilor au fost de acord cu propunerea, care va fi avuta în vedere de Grupul de lucru

care va redacta modificarile Conventiei incluzând toate propunerile primite. Se ridica însa problema definirii si a regimului operelor audiovizuale produse în statele mediteraneene. S-a propus sa se dezvolte acest subiect în Memorandumul explicativ, si nu în textul Conventiei. Presedintele Comitetului Permanent, dl B. Bergant (Slovenia) a precizat ca oricum din punct de vedere tehnologic zona de emitere europeana include sudul Mediteranei, deci nu se pune problema extinderii ariei de aplicare a cotelor europene, ci doar de a le implementa mai riguros.

4.Solicitare din partea „Fostei Republici Yugoslave a Macedoniei” de interpretare a Art.12 al Conventiei. Delegatii au discutat dificultatea deciziei în ceea ce priveste legalitatea difuzarii anunturilor de interes public atunci când acestea sunt facute de ONG-uri în contexte electorale. Secretariatul a prezentat de asemenea o propunere de **Opinie (nr.11)** asupra acestui aspect, care a fost comentata, modificata si adoptata. De asemenea a fost dezbatuta si adoptata o propunere de **Opinie (nr.12)** asupra interzicerii sponsorizarii programelor de stiri si de actualitati.

5.Lista de evenimente de importanta majora notificata de „Fosta Republica Yugoslave a Macedoniei”. Aceasta a cuprins si o propunere de criterii pentru stabilirea si aprobarea listei finale a evenimentelor de importanta majora. Secretariatul a prezentat de asemenea o analiza a acestei liste, analiza realizata cu ajutorul delegatilor Frantei si Elvetiei.

6.Propunere de amendament la Procedurile Comitetului Permanent au fost discutate aspecte legate de participantii cu statut de observator.

7.Data exacta a urmatoarei reuniuni va fi stabilita si transmisa ulterior.

A XX-a editie a Festivalului International de Film si Televiziune “Eurovisioni 2 “ , Roma,
20 – 23 octombrie 2006

Au primit invitatie nominala de participare din partea organizatorilor, **Radu Teodorescu**, **membru C.N.A si Ileana Danalache, sef serviciu Comunicare si Relatii Publice.**

Lucrarile reuniunii au debutat printr-o serie de discursuri ale oficialitatilor europene prezente la manifestare si citirea mesajului de salut transmis de catre Presedintele Republicii Italiene , Giorgio Napolitano. Presedintele in exercitiu al Eurovisioni, **Henry Ingberg**, secretar general al Ministerului Comunitatii Franceze in Belgia, a prezentat situatia actuala a campaniei pentru ratificarea tratatului privind diversitatea culturala si a mentionat ca o serie de tari, printre care si Romania au ratificat deja acest ultim

document european . In Italia, tara gazda a reuniunii **Eurovisioni 2**, a inceput o ampla campanie in favoarea ratificarii acestei conventii europene.

Din partea Ministerului Comunicatiilor, a tinut un amplu discurs ministrul Paolo Gentiloni Silveri care a adus o serie de argumente despre necesitatea delimitarii stricte a frecventelor, gestionarea pachetului de frecvente (din punct de vedere tehnic, pentru a se evita interferentele cu vecinii de la granitele dintre state) oferind ca exemplu “problema “ inca In litigiu Belgiei cu statele riverane .De asemenea, ministrul Comunicatiilor a insistat asupra necesitatii rediscutarii la nivel european a problemei frecventelor in contextul aparitiei noilor tehnologii.

Costas Daskalakis, seful programului Media al Comisiei Europene a prezentat citeva din modificarile Directivei Televiziunea Fara Frontiere. Principiile generale ale acestui act normativ ramin valabile dar se vor modifica numeroase paragrafe, inclusiv denumiri, de pilda, nu se vor mai numi radiodifuzori ci **furnizori de programe** si, oficialul european a precizat ca sunt in lucru, prevederi care vor permite, in viitorul apropiat reglementarea internetului (in privinta transmiterii de programe televizate) iar la nivelul reglementarii stricte se prevad o serie de masuri menite sa simplifice accesul operatorilor, de pilda introducerea unei autorizari generale care le va permite acestora sa intre, cu programele lor imediat pe piata, scurtind astfel circuitul birocratic. S-a spus ca viitorul este al coreglementarii si autoreglementarii iar autoritatile de reglementare vor coordona acest proces de autoreglementare (cna-urile vor conferi putere de lege codurilor de autoreglementare).

Au mai luat cuvintul Marie Paula Roudil reprezentanta UNESCO la Venezia, Vittoria Franco presedinta comisiei de cultura a Senatului din Parlamentul Italian, Pauli Makela ambasadorul Finlandei in Italia, Elisabeta Brunella secretar general al programului Media Salles, Kimo Aulake presedintele comitetului director pentru cultura din cadrul Consiliului Europei, Claudio Cappon director general RAI , Italia, Francois Bonnemain , director general TV5 Franta, Silvye Forbin director la grupul Vivendi, Franta.

Atelierul 1 : “Noi forme de creatie pentru noua oferta digitala”, Atelierul 2 :”Noi modalitati de distributie in era digitala” si Atelierul 3 :”Modalitati de finantare a creatiei audiovizuale in epoca digitala”.

Atelierul 1 “Noi forme de creatie pentru noua oferta digitala “ a fost condus de Bernard Myet, presedintele SACEM, (Societatea Pentru Administrarea Drepturilor de Autor in Domeniul Musical), Franta (fostul presedinte al Eurovisioni 2) si a avut ca raportor pe Michel Fansten , presedintele Media Desk Franta .

In cadrul Atelierului 1 s-a discutat si despre viitorul programului **MEDIA** numit de oficialii de la Bruxelles “programul emblematic in favoarea audiovizualului”.

Intrat in vigoare in ianuarie in 2001 acest program va continua pe parcursul anului 2007 si, s-a estimat ca se va incheia in 2013. Pentru acest nou program Media, care va

cumula Media Plus si Media Trainings Programs, s-a votat deja alocarea unui buget de o mie de milioane de euro . Argumentele aduse in favoarea continuarii programului MEDIA au avut la baza intarirea competitivitatii industriei audiovizuale europene printr-o serie de actiuni stimulative.

Ca urmare a derularii programului **Media Plus** precum si a punerii în practica a obligativitatii respectarii cotelor europene din Directiva Televiziunea fara Frontiere s-a constatat o usoara crestere a prezentei filmelor europene in raport cu cele americane. Avind in vedere acest succes al promovarii creatiei europene s-a decis continuarea programelor de tip **MEDIA** pâna in 2007 (initial, Comisia Europeana hotarise inchiderea lor in 2005). O alta tema dezbatuta în cadrul **atelierului nr. 1** s-a concentrat în jurul ideii ca viitorul ar putea rezerva un loc foarte important programelor audiovizuale distribuite prin telefonul mobil “ telefonul mobil reprezinta viitorul televiziunii ?” a fost intrebarea cheie pusa de Bernard Myet. Ramâne în sarcina autoritatilor de reglementare sa reglementeze modalitatea prin care se va asigura atât protectia minorilor cât si dreptul la propria imagine. Oricum , realitatea a luat-o putin înaintea reglementarii pentru ca, festivalul filmelor realizate pentru telefonie mobila a ajuns deja a cea de-a doua editie . Este vorba despre **Festival Pocket Film**, desfasurat în Franta la Centre Pompidou în perioada 6-8 octombrie 2006 care s-a apreciat ca a avut un notabil succes , în competitie au fost inscise un numar de 14 filme.

Atelierul 2: ”Noi modalitati de distributie in era digitala”, condus de Piero De Chiara seful Departamentului de Reglementari, Coordonare si Multimedia, Telecom Italia ”, s-a axat pe ideea ca dezvoltarea intensa a televiziunilor cu plata, favorizata prin cresterea diverselor forme de transmisie numerica (satelit, cablu si, într-o mai mica masura difuzarea terestra) a indreptatit speranta ca, in mod progresiv, noile canale aparute pe piata audiovizuala vor juca un rol important in finantarea productiei cinematografice si promovarea filmelor europene. Din pacate, practica nu a confirmat previziunile specialistilor . Pier Luigi Malesani, director la RAI Italia, a precizat ca Rai a prevazut un procent de 15% din sumele incasate pe publicitate pentru a sustine producatorii independenti italieni si astfel sa se creasca ponderea nationala in cadrul cotelor europene obligatorii.

In Europa functioneaza sistemul dual (“operatorii comerciali “ isi impart telespectatorii cu serviciul public de televiziune spre deosebire de Statele Unite ale Americii unde doar “logica comerciala “ face regula pietei.) Astfel, televiziunile cu plata declarate canale comerciale se inscriu într-o logica a pietei al carui obiectiv legitim este atingerea profitului maxim sperat de catre investitori

Televiziunile publice, finantate partial sau total de catre colectivitate nu se inscriu in logica predominant comerciala. S-a subliniat faptul ca ele trebuie sa ramina in serviciul

publicului de toate categoriile si sa satisfaca asteptarile acestui public in toata diversitatea componentelor sale : geografice, sociale si culturale.

Va trebui sa se tina cont si de faptul ca , in viitor ,un operator va putea bloca piata , utilizand tehnologie de ultima ora de aceea este necesara interventia autoritatilor de reglementare.

Atelierul 3: "Modalitati de finantare a creatiei audiovizuale in epoca digitala".a fost condus de Jean Reveillon, secretarul general UER (Uniunea Europeana a Radiodifuzorilor), Franta , cu participarea lui Alan Modot de la Media Consulting Group si a lui Jean Noel Dibia secretar general GRF France. Surse de finantare se gasesc destul de greu, o solutie ar fi ca, din bugetele comunitatilor locale sa se asigure sume pentru creatia audiovizuala, mai ales cea de tip nou, digital.

In cadrul atelierului de lucru s-a subliniat faptul ca, in viitorul apropiat , pentru programele transmise prin telefoanele mobile nu se va solicita aviz de retransmisie a unor programe preluate de la televiziuni pentru ca vor exista productii destinate , in exclusivitate, sistemului de distributie prin telefonie mobila. In acest sens s-a prezentat comunicatul de presa al celei de-a doua editii a **Festivalului Pocket films** desfasurat la Paris in perioada 6-8 octombrie 2006 care aduce marturie a evolutiei tehnologiei de realizare si distributie a filmelor pe telefonul mobil.

Italia, a precizat Andrea Ambrogetti director de comunicare interinstitutionala la **Mediaset**, este prima tara care are deja distributie de programe audiovizuale prin telefonie mobila. O intrebare care s-a pus reprezentantului Comisiei Europene Costas Daskalakis si la care nu s-a primit raspuns, s-a referit la posibilitatea de aplicare a cotei europene si pentru distributie prin telefonie mobila.

S-a discutat despre modalitatile de care dispun autoritatile de reglementare in aceasta noua perioada de dezvoltare a tehnologiilor si urmatorul exemplu a fost intens comentat,: un cetatean urmareste un program transmis la propriul sau televizor, acasa (un program pentru care postul respectiv poseda licenta de transmisie). La un moment dat ,pleaca de acasa si continua sa vizioneze programul pe telefonul mobil. Ajunge la slujba si vede finalul programului la computer. A utilizat pentru a viziona acelasi program de trei mijloace diferite de transmisie (televizor, celular si calculator). Carei autoritati ii revine competenta de a reglementa, intr-un mod coerent ?

La lucrarile **Atelierului nr 3**, "Modalitati de finantare a creatiei audiovizuale in epoca digitala", din partea Observatorului European al Audiovizualului de la Strasbourg a participat directorul general Wolfgang Closs care, a confirmat in cadrul unei discutii valabilitatea ofertei trimisa de catre reprezentantul serviciului marketing al Observatorului European la C.N.A Romania cu privire la continuarea expedierii unor numere, in mod gratuit ,a publicatiei IRIS pentru institutia noastra. Revista "**IRIS**" furnizeaza informatii despre legislatia din domeniul media, politici si tehnologii noi, tot din domeniul media.

Reprezentant din partea Romaniei la lucrarile Observatorului este Delia Mucica (Ministerului Culturii si Cultelor). C.N.A poate acredita o persoana care sa participe anual la sedintele reprezentantilor tarilor membre ale Observatorului. Romania a devenit membra a acestui organism care care functioneaza in subordinea Consiliului Europei in anul 1993, prin H.G.

La solicitarea delegatiei C.N.A , Ambasada Romaniei pe langa Sfantul Saun a programat o vizita de lucru la **Radio Vatican**.

Am fost primiti de seful sectie de limba romana al **Radio Vatican**, preot dr. **Anton Lucaci** care ne-a insotit si prezentat sediul, programele sectiei romane si pe noul Director de programe al intregului post de radio , monseniorul Andrei Koprowsky . In discutiile purtate, parintele Lucaci si-a manifestat nemulțumirea referitoare la faptul ca **Radio Vatican** nu dispune de o frecventa care sa poata inlesni accesul credinciosilor catolici la programele sale pe teritoriul Romaniei , mai ales in zona de sud – est a Romaniei (parintele Lucaci a precizat faptul ca **radio Maria** care are licenta retransmite , uneori, programele **Radio Vatican** nu are la dispozitie o frecventa suficient de puternica pentru a depasi zona Sf, Gheorghe. In plus, **Radio Maria** a fost structurat si gindit ca un radio care transmite programe gen “religie popularizata” si nu preia debateri filosofice, discursuri sau comentarii de inalt nivel teologic si religios) .De asemenea, parintele Lucaci a spus ca monseniorul Ioan Robu intentioneaza sa participe, la concursul de obtinere a unei licente pentru retransmisia postului Radio Vatican.

Anul acesta s-au implinit 75 de ani de la inaugurarea postului de radio, **Radio Vatican** (din datele pastrate in arhiva postului se mentioneaza data de 12 februarie 1931 cind Papa Pius al XI- lea a rostit in limba latina un discurs care a fost retransmis in intreaga lume).

Astazi, **Radio Vatican** are emisiuni zilnice in 45 de limbi, include in grila de programe emisiuni ,in direct, de la principalele slujbe , audiente si discursuri ale Suveranului Pontif si un site internet, multimedia, accesibil in 30 de limbi.

Radu Teodorel, membru C.N.A

Ileana Danalache, Sef Serviciu Comunicare si Relatii Publice